

PRILOG

APPENDIX

HRVATSKO KEMIJSKO DRUŠTVO

Glavna godišnja skupština Hrvatskog kemijskog društva za godinu 1956.

Glavna godišnja skupština Hrvatskog kemijskog društva održana je 25. siječnja 1956. u predavaonici Kemijskog instituta Tehničkog fakulteta na Marulićevu trgu 20.

Prisustvovali su: B. Akačić, P. Alaupović, L. Antauer, K. Balenović, R. Bevec, J. Bišćan, F. Borić, M. Branica, N. Bregant, I. Broz, A. Bruck, D. Cerar, E. Cerkovnikov, B. Černicki, C. Đorđević, M. Filajdić, I. Filipović, L. Filipović, M. Filipović, M. Fišer-Herman, D. Fleš, J. Frketić-Rukavina, I. Furić, H. Füredi, M. Fustić, B. Gašpert, T. Ghyczy, H. Goričan, D. Gregorić, M. Grdinić, E. Guštak, V. Hahn, V. Hankonyi, M. I. Herak, M. M. Herak, S. Iskrić, L. Ivanček, H. Iveković, M. Jaeger-Tadić, I. Jambrešić, V. Jendrašić, V. Karas, D. Keglević, A. Kisić, Z. Kieflin, D. Kolbach, V. Korać, R. Kostelac, I. Kostinčer, V. Kovač, M. Kranjčević, S. Kratochvil, V. Križančić, N. Krvavica, S. Kukolja, S. Kveder, M. Lačan, B. Ladešić, B. Lešić, L. Lopina, B. Ljubić, M. Malnar, H. Mannasse, V. Markovac, D. Matić, E. Matijević, A. Meniga, S. Mesarić, D. Milanović, K. Mirnik, M. Mirnik, R. Munk, M. Munk-Weinert, V. Njegovan, M. Orhanović, D. Pavlović, M. Pećar, M. Petek, T. Pinter, V. Polak, N. Pravdić, B. Prohaska, M. Frosenjak, M. Proštenik, A. Prpić-Markovac, Z. Pućar, I. Ranogajec, E. Rajner, B. Rumbak, P. Sabioncello, K. Schulz, V. Seifert, R. Seiwerth, D. Sinković, L. Simić, I. Smokvina, B. Stavić, Z. Stojanac, D. Sunko, S. Ščavničar, O. Ščedrov, K. Sestan, V. Škarić, B. Štefinović, Z. Sternberg, I. Stivić, B. Straus, N. Sušterčić, M. Ternbah, B. Težak, V. Thaller, B. Urbas, F. Vaić, V. Vouk, D. Vranjican, T. Vrbaški, K. Weber, O. Weber, R. Wolf, B. Zorić, D. Žubrinčić.

Prije početka skupštine održao je predsjednik Pinter predavanje pod naslovom

»Značenje pojma mola u razvoju atomskih teorija«.

Nakon predavanja otvorio je predsjednik Pinter glavnu godišnju skupštinu u 19 sati i 5 minuta i pozdravivši sve prisutne, a posebno rektora Sveučilišta prof. H. Ivekovića i izaslanika Slovenskog kemijskog društva ing. D. Stučina. Nakon toga pročitani su pozdravi i brzojavi Unije kemijskih društava FNRJ, Društva kemičara BiH i Srpskog hemiskog društva, te pismo prorektora prof. Z. Markovića. Minutom šutnje odana je počast umrlim članovima Hrvatskog kemijskog društva prof. I. Plotnikovu, prof. D. Markoviću i dru. M. Piantanidi.

Predloženi su i izabrani za zapisničare O. Weber i F. Valić, a za ovjerevitelje K. Weber i I. Filipović.

Predsjednik izvještuje skupštinu, da se E. Guštak zahvalio na dužnosti tajnika, ali da ostaje članom upravnog odbora Društva. Zbog toga je tajnikov izvještaj sastavio predsjednik. Izvještaj je pročitao Guštak, budući da je predsjednik bio umoran.

Izvještaj tajnika

Stjecajem različitih okolnosti o kojima će još biti govora, zahvalio se tajnik društva ing. E. Guštak na dužnosti tajnika, pa kako se za njega nije mogla naći zamjena unutar odbora, to je potpisani predsjednik preuzeo dužnost tajnika pa u vezi s time podnosi ovaj izvještaj.

Djelatnost društva i njegova upravnog odbora u godini 1955. možemo podijeliti na dva dijela: prvi dio odnosi se na godišnju skupštinu, koja je održana 16. veljače 1955., na provođenju ankete o promjeni imena Arhiva i na izvanrednu skupštinu, koja je održana 20. travnja 1955., drugi dio obuhvaća djelatnost od toga dana do danas.

O godišnjoj skupštini, o provedbi ankete i o izvanrednoj skupštini našega društva informirano je članstvo putem *Arhiva*, koji svaki član društva obavezno dobiva. Nije prema tome potrebno da se na to detaljnije osvrćemo u ovome izvještaju. Ipak je neophodno potrebno, da se s nekoliko riječi dotaknemo događaja, koji su se odigrali prije ostavke prof. Hahna kao člana upravnog odbora i ostavke ing. Guštaka, koji se zahvalio na dužnosti tajnika, s napomenom da ostaje član upravnog odbora. Kako se razabira iz zapisnika sjednice Upravnog odbora, koja je održana 9. V. 1955., potpisani je na toj sjednici iznio, da je informiran o posjetu kolega Težaka, Balenovića, Matijevića, Brihte i Grdenića članu republičkog izvršnog vijeća prof. Sarajčiću. Kod toga je potpisani izjavio, da smatra vrlo nezgodnim, što su spomenuti kolege to učinili ne obavijestivši Upravni odbor ili predsjednika. Pritom se ispostavilo, da su održana dva informativna razgovora s prof. Sarajčićem. Prvi put su, još prije godišnje skupštine, išli na razgovor kolege Težak, Balenović i Matijević, a drugi put su pozvali i kolege Brihtu i Grdenića. Prof. Težak je izjavio, da su oba puta išli kao privatne osobe. Na to je potpisani izjavio, da zahtijeva da idućem razgovoru s prof. Sarajčićem prisustvuje i on kao predsjednik. To je prihvaćeno. Na trećem razgovoru, nakon toga, prof. Sarajčić je iznio samo svoje mišljenje, a nipošto prijedlog ili zahtjev, da se zasada ne mijenja ime časopisa, dok se detaljnije i bez žurbe ne povedu razgovori u vezi s tim pitanjem s ostalim kemijskim društvima u Jugoslaviji. Tako se to

mišljenje prof. Sarajčića potpuno podudaralo s mišljenjem, što ga je potpisani već prije iznio, na obim proteklom skupštinama Hrvatskog kemijskog društva (o čemu se svaki član može uvjeriti prelista li štampane izvještaje u *Arhivu*), to je on na sjednici Upravnog odbora od 19. V. 1955. predložio, da se zasada ne mijenja ime, te da se ponovno poduzme akcija za vijećanje sa Srpskim hemiskim društvom i Slovenskim kemijskim društvom, na ravnopravnoj bazi. Istom nakon tih detaljno i bez žurbe provedenih razgovora, mogli bismo dalje odlučivati. S tim se prijedlogom složila većina u upravnom odboru, pa je prema tome u prvom broju *Arhiva* štampana obavijest članovima, koju je redigirao prof. Težak. Kad je međutim odštampan taj broj *Arhiva*, ta je obavijest izašla s napomenom redakcije, o kojoj na sjednici upravnog odbora nije bilo uopće govora. Ta je napomena toliko revoltirala članove upravnog odbora, da je prof. Hahn odmah nakon toga predao pismenu ostavku kao član u odboru; ing. Guštak se tom zgodom zahvalio na dužnosti tajnika društva. (Koliko skupština želi, mogu se ta pisma pročitati.)

Što se tiče potpisanog sastavljača ovog izvještaja, držim da nije suvišno posebno istaknuti, da on nije nikada namjeravao pitanje promjene imena našeg *Arhiva* iznositi pred političke faktore, i da ga je akcija prof. Težak a iznenadila. Kad je već došlo od toga potpisani mora da izjavi, da je držao, te da i danas još drži, da je odgoda u pitanju promjene imena bila na korist društvu, i da društvo od te odgode nije imalo nikakve štete. Prijedlog je iznesen jedino s namjerom, da koristi društvu, odnosno da ga sačuva od nepotrebnih diskusija u javnosti.

Tajnik i predsjednik društva sastavili su pismo Srpskom i Slovenskom kemijskom društvu, u kojem su ih pozvali da obnove razgovore o »*Yugoslavica Chimica Acta*«. Predsjednik je osim toga na plenumu Unije kemijskih društava u Sarajevu razgovarao sa predstavnicima Srpskog hemiskog društva i Društva kemičara BiH. Može se kazati, da se iz tih razgovora razabira, da bi društva vrlo teško i nerado napustila svoje republičke časopise, jer misle da bi izdavanje »*Yugoslavica Chimica Acta*« automatski povlačilo za sobom gašenje republičkih časopisa. To je bio glavni argument u tim razgovorima.

Radi potpune objektivnosti treba ovdje istaknuti, da se redakcioni odbor i nakon svih tih događaja najživlje angažirao u velikom poslu izdavanja našega časopisa i da ga je odrao na dosadanjoj zamjernoj visini. Iz te činjenice možemo povući optimistički zaključak, da će našoj skupštini danas uspjeti da prijede preko svih momenata, koji su nas razdvajali i da će izabrati takav novi upravni odbor, koji će složno, zajedno sa svim članovima, raditi na procvatu našega društva. Sadašnji je upravni odbor živo želio da sačuva naše društvo od svih nezdoga. To mu je, nadamo se, i uspjelo, ali treba otvoreno reći da to nije dosta. Treba složnim radom i velikim zalaganjem voditi društvo putem napretka i sve većih uspjeha. To je zadaća novog upravnog odbora i on će moći da ga izvrši samo ako prijede preko tih prošlih stvari i pođe složno naprijed.

Ostala društvena djelatnost odvijala se uglavnom na području izdavanja *Arhiva*, održanja, proširivanja i preuređivanja centralne biblioteke i organiziranja redovitih sastanaka s kolokvijima. Znanstveno i stručno društveno glasilo *Arhiv za kemiju* izlazilo bi potpuno redovito, da se nije pojavila akutna nestašica papira, zbog koje je treći svezak izašao sa znatnim zakašnjenjem; četvrti je svezak, za god. 1955. u štampi. O tom će podrobnije izvijestiti glavni urednik *Arhiva*.

Centralna kemijska biblioteka uznapredovala je i po broju knjiga i po broju časopisa. a budući da su prostorije preuređene, povećao se je i njezin kapacitet.

Promet u biblioteci:	God. 1955.	God. 1954.
Broj posuđenih knjiga i časopisa	1717	1016
Broj posjetilaca (radi građanin zatvoreno od VIII—IX)	802+40%	1632+30%
Nabavljeno knjiga, domaćih i stranih:		
vlasništvo Hrvatskog kemijskog društva:	4	5
vlasništvo Fizičko-kemijskog instituta:	46	98
Ukupno	50	103
Primljeno časopisa, domaćih i stranih:		
zamjena za <i>Arhiv za kemiju</i> :		
domaći (svi)	20	22
strani	112	76
pretplata Fiz. kem. inst.	71	70
Glasila instituta i tvornica, besplatno	40	8
Godišnjaci (pretplata FKI)	2	2
<i>Gmelins Handbuch</i> (zamjena za <i>Arhiv</i>)	3	13
Ukupno	248	191

Kolokviji su u prošloj godini održavani redovito, ali i ovaj put moramo ponoviti ono, što je rečeno u prošlogodišnjem tajničkom izvještaju: da unatoč nastojanju upravnog odbora nije uspjelo da se u znatnijoj mjeri poveća zanimanje članova društva za kolokvije. Činjenica je, koju je spomenuo i prošlogodišnji izvještaj, da na kolokvije dolaze uglavnom uvijek isti ljudi i da znatan broj članova sa sjedištem u Zagrebu kolokvijima uopće ne prisustvuje.

Od prošlogodišnje skupštine (16. II. 1955.) održano je 14 kolokvija, na kojima je bilo prikazano 8 originalnih radova, i to iz fizičke kemije 3 anorganske kemije 2, analitičke kemije 2 i organske kemije 1. Referata je bilo održano 7, i to u vezi s nastavom 1, s kongresima 2, s fizičkom kemijom 2, s organskom kemijom 2.

Hrvatsko kemijsko društvo organiziralo je u ljetu 1955. nevezani sastanak članova s prof. Rogerom Adamsonom (University of Illinois, Urbana Ill. USA), te s prof. Larsonom G. Sillénom (Kr. tehnička visoka škola, Stockholm). Sastanak s prof. Adamsonom održan je u klubskim prostorijama DIT-a, a s prof. Sillénom u klubskim prostorijama Društva nastavnika Sveučilišta i visokih škola.

U zajednici sa Zavodom za unapređenje nastave u Zagrebu bilo je priredeno prikazivanje novih domaćih nastavnih filmova i dijafilмова s temama iz područja kemije.

Porast broja članova u ovoj godini bio je znatan. U god. 1955. primljena su 53 nova člana HKD-a. U god. 1955. četvorica su prestala biti članovi HKD, pa naše društvo ima danas 507 članova. Pomoć u novcu primilo je društvo od rektorata Sveučilišta u Zagrebu (589.520 din) i od Savjeta za prosvjetu, nauku i kulturu (400.000 din).

O djelatnosti društva unutar Unije kemijskih društava FNRJ, izvijestit će stalni član Unije za Hrv. kemijsko društvo prof. Težak.

Veza između Hrvatskog kemijskog društva i ostalih društava u zemlji u prošloj godini odvijala se na sastancima Unije kemijskih društava. Izmjena misli predstavnika naših društava na tim sastancima donijet će jačanju tih veza.

O radu dviju sekcija društva, sekcije profesora i nastavnika kemije na srednjim školama i sekcije medicinskih biokemičara, izvijestit će njihovi pročelnici. Već je spomenuto prošle godine u izvještaju našega tajnika da se upravni odbor složio s prijedlogom sekcije medicinskih biokemičara, da njihova sekcija uđe u Farmaceutsko društvo Hrvatske. Na sastanku, što su ga medicinski biokemičari Jugoslavije održali u vremenu od 14. X. do 16. X. 1955. u Zagrebu, izvršene su znatnije organizacione promjene u strukturi dosadašnjih sekcija, o čemu će posebno izvijestiti jedan od organizatora toga sastanka prof. Fišer-Herman.

Poslije glavne skupštine prošle godine upravni je odbor održao 7 sjednica.

Mislim, da izražavam misao svih nas ovdje, ako na kraju istaknem našu želju, da Hrvatsko kemijsko društvo i dalje raste i napreduje na korist naše znanosti i privrede, te da tako donese svoj udio za jačanje i procvat naše domovine FNR Jugoslavije.

Nakon toga podnosi izvještaj stalni član Unije kemijskih društava B. Težak.

Izvještaj stalnoga člana Unije

Prije nego što kažem nešto o radu Unije, iznijet ću nekoliko datuma iz vremena prije stvaranja Unije.

Poznato vam je, da je Unija rezultat 5-godišnjih kontakata između kemijskih društava u Jugoslaviji. Prvi službeni sastanak društava, koja su u ono vrijeme postojala održan je 6. V. 1950. u Beogradu. Tada je osnovan *Koordinacioni odbor kemijskih društava FNRJ*. 3. i 4. VII. 1950. održan je prvi sastanak Koordinacionog odbora u Zagrebu. 9. IX. 1950. održan je u Zagrebu drugi sastanak. 13. i 14. IV. 1951. održan je treći sastanak u Beogradu, a u veljači 1952. četvrti sastanak. Peti sastanak održan je prije tri godine (1952.) u Zagrebu.

Na šestom sastanku Koordinacionog odbora 13. i 14. IV. 1953. u Beogradu bilo je zaključeno da se osnuje *Unija kemijskih društava FNRJ*. Taj je zaključak, dakle donesen nakon tri godine kontakta i razgovora između različitih kemijskih društava (u međuvremenu su osnovana i nova kemijska društva: Slovensko kemijsko društvo, Društvo kemičara Bosne i Hercegovine, te posebne kemijske sekcije u Skoplju i Crnoj Gori). Tako su na šestom sastanku sudjelovali predstavnici svih republika.

Tada je bilo, kako rekoh, zaključeno, da se osnuje Unija, te su izrađena pravila. Ona su predložena Državnom sekretarijatu za unutrašnje poslove FNRJ, koji ih je odobrio 16. II. 1954. Poslije toga, 21. i 22. IV. 1955., održan je u Ljubljani posljednji (VII.) sastanak Koordinacionog odbora i ujedno I. Plenum Unije.

Unija je, kao što se vidi, počela funkcionirati tek ove godine. Pročitat ću dopis, kojim se najavljuje, da je ovo naše zajedničko tijelo počelo s radom.

Dopis glasi:

Akademskom Savetu FNRJ

Beograd
Božidara Adžije 11, Pošt. fah 794

Republička hemiska društva u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji: Srpsko hemisko društvo (Beograd), Društvo hemičara i tehnologa NR Srbije (Beograd), Hrvatsko kemijsko društvo (Zagreb), Društvo inženjera-tehnologa NR Hrvatske, Slovensko kemijsko društvo (Ljubljana), Društvo hemičara NR Bosne i Hercegovine (Sarajevo), Društvo na hemičarite na NR Makedonija (Skoplje) i Hemiska sekcija Prirodnjačkog društva NR Crne Gore, osnovala su Uniju hemiskih društava Federativne Narodne Republike Jugoslavije čiji je statut odobrio Državni sekretarijat za unutrašnje poslove FNR Jugoslavije, rešenjem Br. 2896 od 16. februara 1954. godine.

Na prvom Plenumu Unije hemiskih društava FNRJ, koji je održan u Ljubljani 21. i 22. aprila 1955. godine, u prisustvu punovažnih predstavnika: Srpskog hemiskog društva, Društva hemičara i tehnologa NR Srbije, Hrvatskog kemijskog društva, Društva inženjera-tehnologa NR Hrvatske, Slovenskog kemijskog društva, Društva hemičara NR Bosne i Hercegovine, Društva na hemičarite na NR Makedonija i s ovlašćenjem od strane Hemiske sekcije Prirodnjačkog društva NR Crne Gore izabrani su prema Statutu Pretsedništvo Unije i Nadzorni odbor Unije.

U Pretsedništvo Unije su ušli: *Pretsednik*: akademik Dr. Maks Samec (Ljubljana), *Potpretednici*: prof. dr. Božo Težak (Zagreb), docent inž. Dim. Tošev (Skoplje) i dipl. hemičar Veljko Bakočević (Titograd), *Sekretar*: profesor dr. inž. Panta S. Tutundžić (Beograd), *Blagajnik*: profesor Dojčin Jakšić (Sarajevo).

U Nadzorni odbor Unije su ušli, kao članovi: profesor dr. Vukić M. Mićović (Beograd), in. Ivan Brihta (Zagreb) i profesor Husnjica Kurt (Sarajevo) i kao *zemenici članova* Nadzornog odbora: inž. Marcel Zorga (Ljubljana), inž. Radomir Matić (Skoplje) i jedan član iz Titograda.

Na ovaj način kroz novo osnovanu Uniju hemiskih društava FRN Jugoslavije povezani su svi članovi hemiskih društava u jednu radnu i reprezentativnu

zajednicu, koja pored ostalog prema čl. 7b, Statuta Unije, ima da pretstavlja hemičare u zemlji i u Internacionalnoj uniji za čistu i primenjenu hemiju, i stupa u odnose s odgovarajućim nacionalnim organizacijama u inostranstvu, a po čl. 7v, Statuta Unije, ima da obavlja poslove Nacionalnog komiteta za čistu i primenjenu hemiju za FNRJ.

Zahvaljujući Akademskom savetu na dosadašnjem pretstavljanju hemičara FNRJ u Internacionalnoj uniji za čistu i primenjenu hemiju u nedostatku jedinstvene organizacije hemičara u našoj zemlji, molimo Akademski savet da, primajući znanju ove značajne promene u organizaciji hemičara, prenese svoje članstvo u Internacionalnoj uniji za čistu i primenjenu hemiju na novoosnovanu Uniju hemijskih društava FNRJ.

Jednovremeno molimo, da se o ovom prenošenju članstva u Internacionalnoj uniji za čistu i primenjenu hemiju obavesti Generalni sekretar Internacionalne unije Profesor R. Delaby, Paris 6, 4. Avenue de l'Observatoire (France) i Državni sekretarijat za prosvetu i kulturu FNRJ.

Na svome Plenumu, u aprilu ove godine, Unija je primila i kao svoga delegata na XVIII. Konferenciji Internacionalne unije za čistu i primenjenu hemiju, koja će održati krajem jula ove godine, u Zürichu, profesora dr. Miloša Mladenovića, ranije određenog od strane Akademskog saveta FNRJ.

Molimo Akademski savet FNRJ, da ove promene izvrši, da bi Unija hemijskih društava FNRJ mogla odmah aktivno da radi na svima poljima svoje delatnosti.

S. F. — S. N.

Za UNIJU HEMISKIH DRUŠTAVA
F.N.R. Jugoslavije
(dr. inž. Panta S. Tutunović), v. r.
Sekretar

Na tom I. sastanku Plenuma izabrano je i predsjedništvo i nadzorni odbro Unije, kako je to spomenuto u gornjem dopisu.

Osnivanjem Unije povezani su i svi članovi republičkih kemijskih društava u jednu radnu i reprezentativnu zajednicu. Ta zajednica, prema statutu, predstavlja kemičare u zemlji i u Internacionalnoj uniji za čistu i primijenjenu kemiju (IUPAC), stupa u odnose s drugim organizacijama u inozemstvu i treba da obavlja poslove Nacionalnog komiteta za čistu i primijenjenu kemiju u FNRJ.

O osnivanju Unije i zadaćama, koje je Unija sebi postavila, obaviješten je, dakle, i Akademski savjet FNRJ, koji je dotada bio službeni predstavnik Jugoslavije u Internacionalnoj uniji za čistu i primijenjenu kemiju. Kod toga je jasno rečeno, da nova organizacija smatra sebe pozvanom da u svim pitanjima kemije predstavlja 2.000 organiziranih kemičara Jugoslavije.

Akademski savjet je odgovorio, da je spreman da raspravlja o prijedlogu Unije, da se izmijeni lični sastav sadašnjeg Nacionalnog komiteta za čistu i primijenjenu kemiju. (Podsjetio bih vas ovdje, da je Akademski savjet imenovao taj Nacionalni komitet godine 1952. i da se on otada nikad nije sastao, premda je trebao reprezentirati našu kemiju u zemlji i u inozemstvu.) Akademski savjet obavijestio je k tome, da se slaže s tim, da Unija vrši funkciju Nacionalnog komiteta za čistu i primijenjenu kemiju. Ipak je postavljena ograda, da Unija zadata ne može, umjesto Akademskog savjeta, biti učlanjena u Internacionalnu uniju za čistu i primijenjenu kemiju.

Akademski savjet izrazio je pripravnost, da u svakom slučaju, kad se rješavaju pitanja, koja se odnose na kemiju, ništa ne odlučuje bez Unije. Akademski savjet drži, međutim, da ne bi bilo dobro, da Unija preuzme sve funkcije, koje su po posebnoj odredbi iz god. 1949. predane u nadležnost Akademskom savjetu. Izraženo je mišljenje, da bi bilo najbolje, da se nikakve organizacione promjene ne provode tako dugo, dok se ne provede rasprava o općoj organizaciji znanstveno-istraživačkoga rada u Jugoslaviji, o kojoj se sada raspravlja u posebnim komisijama Saveznog izvršnog vijeća i Savezne skupštine.

Naša je Unija na to pristala. Od Akademskog je savjeta tražila samo to da se svi problemi, koji se mogu odnositi na bilo koje interesno područje Unije odnosno kemičara Jugoslavije, tretiraju u tom tijelu.

Inače je Statut Unije objavljen u Arhivu i vi ga poznate.

Poslije toga čita E. Matijević, umjesto odsutne M. Jurman, izvještaj pročelnika Sekcije profesora i nastavnika kemije srednjih škola.

Izvještaj pročelnika Sekcije profesora i nastavnika kemije srednjih škola

Rad naše sekcije odvijao se od posljednje godišnje skupštine Hrvatskog kemijskog društva, održane 16. II. 1955. uglavnom u vezi s rješavanjem problema, koji zasijecaju u srednjoškolsku nastavu kemije, s obzirom na uvođenje novoga nastavnog plana i programa i s obzirom na buduću reorganizaciju gimnazije.

Dne 2. III. 1955. održan je na 131. kolokvijuu referat pod naslovom: Nastava kemije u srednjim školama (s diskusijom).

Održane su 3 plenarne sjednice. Na prvoj sjednici, 19. V. 1955., dan je kritički osvrt na nacrt programa od V.—VIII. razreda gimnazija.

Na drugoj sjednici, 14. X. 1955., članovi su razradili program rada u seminarima petih i šestih razreda. Na trećoj sjednici, 10. I. 1956., dat je osvrt na plan i program u V. i VI. razr., i to na temelju iskustava. Posebno je istaknuto, da se kemija, kao eksperimentalna znanost, ne može predavati s uspjehom, ako se predaje samo jedan sat tjedno, kao što se u VI. razredu gimnazija sada predaje.

Na sjednicama se raspravljalo i o udžbenicima, o nastavnom filmu i o ekskurzijama.

Naši su članovi polazili kemijske kolokvije. Na posljednjoj plenarnoj sjednici ponovno je došla do izražaja želja svih članova, da bi se od vremena do vremena dala koja opća tema, eventualno s eksperimentima, što se dosad rijetko događalo. Zagrebačka je sekcija u dodiru i s članovima izvan Zagreba, i to u svrhu izmjene radnih iskustava i pomaganja mladim članovima. Bilo bi potrebno, da se u okviru našega društva održi koji kraći seminar za profesore i nastavnike kemije iz pokrajine.

Naši članovi surađuju osim toga u komisiji za izrađivanje nacрта programa za prirodne nauke pri Zavodu za unapređenje nastave NRH., i to s obzirom na reorganizaciju gimnazija.

E. Matijević izvještava skupštinu, da je na sastanku sekcije profesora i nastavnika kemije srednjih škola za pročelnika Sekcije ponovno izabrana M. J u r m a n.

Zatim M. Fišer-Herman podnosi izvještaj pročelnika Sekcije kliničkih biokemičara.

Izvještaj pročelnika Sekcije kliničkih biokemičara

Od 15. II. 1955., kad je prošlogodišnjoj skupštini Hrvatskog kemijskog društva, podnešen izvještaj o radu sekcije kliničkih biokemičara održala je Sekcija veći broj sastanaka nego u prijašnjim godinama, a samo je 8 tih sastanaka bilo ispunjeno stručnim predavanjima. Ta su predavanja navedena u priloženom popisu.

U ožujku 1955. i u ljetnim i jesenskim mjesecima održano je više sastanaka, na kojima se diskutiralo o organizacionim pitanjima, a osobito o organizaciji prvog sastanka medicinskih biokemičara Jugoslavije, koji je održan u dvorani Zbora liječnika Hrvatske u Zagrebu u vremenu od 12.—15. X. 1955. Sekcija, a osobito neki njezini članovi, bili su tih mjeseci zauzeti pripremanjem toga sastanka. Na sastanku se skupilo oko 150 biokemičara i liječnika iz cijele FNRJ. Održano je 59 referata o radovima s područja medicinske biokemije, hematologije i biokemije nukleinskih kiselina. Ovi posljednji radovi potjecali su iz Instituta za nuklearne nauke »Boris Kidrič« u Vinči.

Posljednjega dana sastanka raspravljalo se o različitim organizacionim pitanjima, koja su već dugo na dnevnom redu i u našoj Sekciji. Na temelju te diskusije formirani su zaključci, pa se pod točkom 11. konstatira, da je za medicinske biokemičare najbolje da se organiziraju u republičkim farmaceutskim društvima. Republičke sekcije sjedinit će se u Saveznoj sekciji medicinskih biokemičara pri Savezu farmaceutskih društava Jugoslavije. U smislu tih zaključaka prestaje i ova naša velika sekcija da bude zajednička sekcija Farmaceutskog društva Hrvatske i Hrvatskog kemijskog društva, te nastavlja svoj rad kao sekcija Farmaceutskog društva Hrvatske.

Referati održani na sastancima kliničkih biokemičara u godini 1955.:

29. III. 1955. Pukovnik dr. Miroslav Duić: »Hematopoeza«,

12. IV. 1955. Prof. dr. Marijana Fišer-Herman: »Alkalirezerva«,

26. IV. 1955. Doc. dr. Zdenko Radošević: »Clearance«, uz prikazivanje filma o funkciji bubrega,

10. V. 1955. Dr. Gorazd Luketić: »Klinički laboratoriji u engleskim bolnicama«,

22. XI. 1955. Mr. ph. major Ladislav Antauer: »Elektroforeza lipoproteina«,

6. XII. 1955. Mr. ph. major Božidar Straus: »Slučaj stenozne pylorusa s alkalozom«,

20. XII. 1955. Prof. dr. Marijana Fišer-Herman: »Treći internacionalni kongres biokemičara u Bruxellesu«,

10. I. 1956. Ing. Milica Petrovački, asistent: »Klinički biokemičari u Grčkoj, Italiji, Holandiji, Francuskoj i Engleskoj«.

B. Težak podnosi zatim izvještaj glavnog urednika *Arhiva za kemiju*.

Izvještaj glavnog urednika »Arhiva za kemiju«

U minuloj godini izdana su tri broja 27. godišta *Arhiva za kemiju*, i to na ukupno 198 stranica, od čega na originalne radove i recenzije otpada 160 stranica. Četvrti je broj prelomljen i nalazi se ovdje, te će za nekoliko dana izaći. Zastoj u tiskanju izazvala je nestašica papira i popravak tiskarskih strojeva. 27. godišta imat će po svojoj prilici 274 stranica, od toga 222 stranice originalnih radova. Po broju originalnih radova ovo je godišta jednako prošlom 26. godištu.

U razdoblju od 16. II. 1955. do 20. I. 1956. redakcijski je odbor održao 23 sjednice, t. j. u prosjeku svakih 14 dana. U tom je razdoblju uredništvo primilo 60 radova (8 ih je bilo primljeno prije 16. II. 1954.). Od toga je objavljeno uračunavši i broj 4) 46 radova: pet je radova odbijeno, a autorima je vraćeno na prerađivanje pet radova. Za prvi broj 28. godišta primljeno je pet radova, a 7 se radova nalazi na ocjeni.

Originalni radovi obasjali su prosječno 6 stranica, dakle nešto manje nego u prošlom godištu. Od objavljenih radova 90% ih je tiskano u roku do 3 mjeseca.

S obzirom na karakter radova slika je ova: publicirano je 37 originalnih doprinosa (radovi, kratka saopćenja, laboratorijske bilješke), 6 recenzija knjiga, 2 prigodna članka i jedan nekrolog.

Originalnih doprinosa iz područja fizičke i anorganske kemije bilo je 13 ili 35%, a iz organske kemije i biokemije 24 ili 65%. Od originalnih doprinosa 33 su pisana stranim jezikom (31 na engleskom, a 2 na njemačkom), a četiri su rada bila pisana hrvatskim jezikom.

Grupa abstraktora, s N. Plavšićem na čelu, sredila je i poslala uredništvu »*Chemical Abstracts*« sav materijal do zaključno broja 2 od 27. godišta i taj je materijal već dijelom objavljen. Materijal preostalih dvaju brojeva već se sređuje i bit će uskoro poslan.

U minulom godištu redakcija je ponovno pristupila dvostrukom paginiranju, tako da sada svi prilozii (društvene vijesti, prigodni članci i sl.) uz broj stranice nose i indeks A.

U svibnju prošle godine, po istupu E. Guštaka iz redakcijskog odbora, redakcija je kooptirala D. Fleša, koji je preuzeo i poslove oko pripremanja apstrakta s područja biokemije.

Sav materijal u vezi sa zaključkom izvanredne skupštine o promjeni imena našeg časopisa objavljen je u broju 1, 27. godišta, pa nije potrebno da se na tome dulje zadržimo. Potrebno je međutim konstatirati, da su do danas svi oni faktori, koji su tražili odgodu odluke skupštine imali dovoljno vremena da se uvjere, kako su sva rješenja u smislu promjene imena u »Yugoslavica Chemica Acta« praktički neostvariva, pa prema tome treba očekivati, da će novi redakcijski odbor u ovoj godini izaći pred javnost s prvim brojem »Croatica Chemica Acta«. Kod toga moramo istaknuti, da se u raspravama s predstavnicima društva drugih republika nije mogla postići suglasnost za izdavanje »Collectaneae Chemicae Yugoslavicae«. Uspjelo je međutim ipak naći prikladan okvir, koji će pokazivati, uz republički, i jugoslavenski karakter našega časopisa. U tom smislu slobodan sam predložiti, da se kao naglavak za »Croatica Chemica Acta«, umjesto Collectaneae uzme natpis »Documenta Chemica Yugoslavica«.

E. Matijević podnosi izvještaj blagajnika.

Izvještaj blagajnika

Stanje blagajne na dan 21. siječnja 1956.			
Saldo na dan 14. veljače 1955.		Din.	804.778.—
Primici u vremenu od 15. II. 1955. do 21. I. 1956.		Din.	1.870.784.—
		Ukupno	Din. 2,675.562.—
Izdaci u vremenu od 15. II. 1955. do 21. I. 1956.		Din.	1,773.471.—
		Gotovina na dan 21. I. 1956.	Din. 902.091.—
Od toga u Narodnoj banci		Din.	899.379.—
U ručnoj blagajni		Din.	2.712.—
		Ukupno	Din. 902.091.—
Od gornje svote imovina je društva		Din.	838.029.—
Na posebnom je fondu (s ostatkom iz god. 1954/55.)		Din.	64.062.—
		Ukupno	Din. 902.091.—
Specifikacija:			
Primici:			
Pretplata i prodaja »Arhiva za kemiju«		Din.	163.400.—
Članarina HKD		Din.	89.720.—
Oglasi u »Arhivu za kemiju«		Din.	125.000.—
Separati i tiskanje radova		Din.	141.917.—
Subvencije		Din.	989.520.—
Od toga Savjet za prosvjetu, nauku i kulturu		Din.	400.000.—
Sveučilište u Zagrebu		Din.	589.520.—
Kamati Narodne banke		Din.	4.261.—
Refundacija za goste		Din.	4.350.—
Doznaka Rektorata Sveučilišta na posebni fond		Din.	352.616.—
		Ukupno	Din. 1,870.784.—
Izdaci:			
Tiskanje »Arhiva za kemiju« 26, 4; 27, 1, 2 i 3		Din.	1,195.110.—
Honorari za redaktore i lektore		Din.	43.200.—
Nagrade		Din.	27.213.—
Honorar činovnicima		Din.	38.000.—
Poštarina		Din.	58.027.—
Kancelarijski pribor i knjige		Din.	28.862.—
Usluge i manipulativni troškovi		Din.	21.210.—
Provizija za oglase		Din.	10.000.—
Gosti		Din.	18.130.—
Troškovi Narodne banke		Din.	6.574.—
Različito		Din.	5.400.—
Izdano s posebnog fonda		Din.	321.748.—
		Ukupno	Din. 1,773.471.—
Hrvatsko kemijsko društvo potražuje ukupno		Din.	526.200.—
Od toga duguju pretplatnici		Din.	273.000.—
Članovi za članarinu		Din.	151.700.—
Ostali dužnici		Din.	101.500.—
		Ukupno	Din. 526.200.—

Htio bih spomenuti, da je saldo od gotovo 900.000.— dinara samo prividan. Treba, naime, imati na umu, da se na uvezivanju nalazi veliki broj časopisa, te da je i 4. broj *Arhiva za kemiju* za prošlu godinu već složen i da će uskoro izaći. Bit će to dva velika računa, koja će znatno umanjiti imovinu društva. Mislim, da je — kao i svake godine — potrebno da se posebno zahvalimo ustanovama koje subvencijama potpomažu djelovanje HKD. Treba istaknuti, da zasad još nema nade, da bi društvo moglo vršiti svoje funkcije bez tih subvencija, to više što su izdaci za *Arhiv* i za biblioteku sve veći jer je obujam *Arhiva* sve veći, jer rastu troškovi tiskanja, i jer će posebno porasti troškovi u vezi s uvezivanjem časopisa, budući da se zamjena uvelike proširuje.

Prošlogodišnji prijedlog proračuna bio je realan, pa sam slobodan da i ove godine predložim skupštini ovaj proračun za blagajničko poslovanje u godini 1956.:

Primici		Izdaci	
Saldo	Din. 900.000.—	»Arhiv za kemiju«	Din. 1.500.000.—
Subvencije	Din. 800.000.—	Honorari i nagrade	Din. 150.000.—
Pretplate	Din. 200.000.—	Činovnici	Din. 60.000.—
Oglasi	Din. 150.000.—	Poštarina	Din. 60.000.—
Članarina	Din. 100.000.—	Uvezivanje časopisa	Din. 300.000.—
Separati i tisak	Din. 250.000.—	Strani gosti	Din. 50.000.—
		Manipulativni troškovi	Din. 50.000.—
		Tiskalice i pribor	Din. 50.000.—
		Putni troškovi	Din. 50.000.—
		Nepredviđeno	Din. 130.000.—
	Ukupno Din. 2.400.000.—		Ukupno Din. 2.400.000.—

Na kraju predlažem da se članarina povisi na Din. 220.— godišnje, a pretplata na »Arhiv« za nečlanove da ostane nepromijenjena, t. j. Din. 3.000.—. Članarina je povišena za Din. 20.—, koliko iznosi doprinos svakoga člana za Uniju kemijskih društava FNRJ.

Njegovan: S kolegom Cerkovnikovim pregledao sam knjige i račune i pronašao sve u uzornom redu. Stoga Nadzorni odbor predlaže, da se blagajnički izvještaj prihvati.

Pinter: Zahvaljujem za podnesene izvještaje i otvaram diskusiju.

Matijević: Molio bih, da se skupština izjasni o prijedlogu u pogledu članarine i pretplate za ovu godinu. Da li se prihvaća članarina 200 + 20 i pretplata za Arhiv (za nečlanove) u iznosu od 3.000.— dinara.

(Skupština jednoglasno prima prijedlog u pogledu članarine i pretplate).

Gušta k: Iz izvještaja sekcije kliničkih biokemičara razabrali smo, da je sekcija odlučila da prestane postojati unutar Hrvatskog kemijskog društva. Mislim, da se s tim u vezi pojavljuje pitanje odnosa između kliničkih biokemičara i međunarodnih foruma.

Biokemičari su u svijetu organizirani u Internacionalnoj uniji za čistu i primijenjenu kemiju, te održavaju sastanke i kongrese kao članovi te Internacionalne unije. Unija farmaceutskih društava FNRJ nije, međutim, član Internacionalne unije za čistu i primijenjenu kemiju, niti su prema tome biokemičari danas službeno zastupani u Internacionalnoj uniji.

Mene interesira, kako biokemičari zamišljaju da će biti službeno zastupani u međunarodnim forumima.

Pinter: Moje je mišljenje, da će biokemičari, koji ostaju naši članovi (a bit će dosta i takvih) biti i dalje zastupani, po našem društvu u međunarodnim forumima. Budući da kao sekcija ne će postojati, ostali ne mogu biti zastupani po nama.

Fišer-Herman: O tome smo raspravljali na našem sastanku. Koliko sam ja razumjela, Savez farmaceutskih društava Jugoslavije drži, da ima pravo da nas zastupa i prema inozemstvu. U kojem obliku će se to odvijati, ne znam.

Balenović: Ako sam dobro razumio, ovdje je riječ o sekciji kliničkih biokemičara. Internacionalna unija za biokemiju ima međutim 19 do 20 sekcija, a samo je jedna od njih sekcija medicinskih biokemičara. Mislim, stoga da bi bilo normalno da Hrvatsko kemijsko društvo sačuva svoju sekciju za biokemiju i da u njoj okupi kolege iz industrije i zdravstvenih ustanova, koji se osjećaju više kemičarima nego farmaceutima. Postoji niz takvih ustanova kao što su na primjer ustanove Jugoslavenske akademije, ustanove koje rade u proizvodnji i koje ulaze u okvir opće biokemije.

Nema dakle nikakva razloga, da se unutar našega društva ne sačuva Sekcija za biokemiju. Ona se, međutim, ne bi smjela više zvati Sekcija medicinskih biokemičara, jer medicinski biokemičari predstavljaju samo jednu dvadesetinu svih sekcija u Internacionalnoj uniji. Uvjeren sam, da će i naša Unija i internacionalni forumi dati prioritet sekciji unutar kemijskoga društva.

Pinter: Mislim, da je ovo vrlo točno i istinito. Zato mogu predložiti skupštini, da ona izrazi mišljenje da i dalje zadržimo Sekciju biokemičara unutar našega društva, a oni članovi uglavnom medicinski biokemičari, koji se smatraju bližima farmaceutima, da prijeduu u okvir Farmaceutskog društva.

Iveković: Ja bih ponovno potakao pitanje, koje je sudeći po izvještaju, već riješeno, ali o kojemu bi trebalo još jedamput razmisliti. To je pitanje našeg »Arhiva« i njegova imena.

Čuli smo argumente, zbog kojih se želi ime *Croatica Chemica Acta*. Najjači je argument bila potreba, da se spriječi zamjena našega časopisa u internacionalnim publikacijama s jednim švedskim časopisom t. j. riječ je bila o kratici. Kad se već mijenja naziv časopisa, predložio bih da se mijenja u *Yugoslavica Chemica Acta*.

U posljednje vrijeme nisam imao mnogo mogućnosti, da se dublje zainteresiram za mišljenje drugova o imenu našega časopisa, ali ono što sam posljednja dva tjedna čuo od mnogih kolega, pokazuje, da ima znatan broj ljudi koji bi ponovno poduprli taj prijedlog. Ovakvo je ime bolje, jer je poznato u inozemstvu. Za Jugoslaviju danas zna cijeli svijet, a za Croatiju znaju samo u Hrvatskoj i možda malo u Austriji. Čak ni u cijeloj Jugoslaviji ne znaju, što bi značilo Croatia. Držim, da bi prema inozemstvu, a to se upravo i ističe, časopis trebao dobiti naslov, koji bi bio svima jasan. Ja iznosim ponovno to pitanje upravo zbog toga, što držim, da bi o njemu trebalo još raspravljati prije nego što se donese rješenje.

Protiv takvog imena mislim da nema nikakva argumenta, osim jednoga, a to je, da bi se radi toga možda raspala Unija.

S prof. Sarajčićem govorio sam poslije drugova, koji su bili kod njega. On me je uvjeravao, da će se moći sve učiniti, da se Unija sačuva i da ovakova stvar ne može biti razlog da se ona raspadne. To je savezna Unija, koja ima vrlo određene zadatke, i nema nikakva razloga, da se ona raspadne, ako tko upotrebi ime Jugoslavije. To nije patentirano ime, pa zašto ga mi ne bismo uzeli, kad ga nitko od drugih društava nije uzeo misleći posebno na to, da naš časopis uživa velik ugled i u zemlji i u inozemstvu, i da mu se naziv jugoslavenski može dati.

Balenović: Postavio bih pitanje drugovima, koji su bili u Sarajevu, kakvi su izgledi, da druga društva prihvate naziv *Yugoslavica Chemica Acta*, nakon razgovora koji su vođeni u Sarajevu.

Pinter: Zависи od toga, kako se stvar postavi. Ako se postavi tako, da *Yugoslavica Chemica Acta* nužno zahtijeva gašenje svih republičkih časopisa, onda bi svakako bilo otpora.

Kad bismo, međutim, napravili takav aranžman, da se jasno kaže svima, da *Yugoslavica Chemica Acta* ne pretendiraju da predstavljaju čitavu kemiju u Jugoslaviji, da ne povlače za sobom gašenje ostalih republičkih časopisa, onda bi se, mislim, možda mogao naći aranžman.

Iveković: Nisam mislio, da bi trebalo insistirati, da naš časopis postane općeyugoslavenski i da dovede do gašenja republičkih časopisa. To danas ne možemo provesti. On bi stoga trebao da ostane časopis našega društva, ali s naslovom *Yugoslavica Chemica Acta*.

Balenović: Postoje točni uvjeti, pod kojima predlažemo *Yugoslavica Chemica Acta*.

1. da časopis ostane vlasništvo Hrvatskog kemijskog društva i da izlazi u Zagrebu, 2. da uza redakcija ostane u Zagrebu, 3. da oblik časopisa i kriterij za primanje radova ostaje nepromijenjen 4. da se ne osnuju drugi časopisi za kemiju sa sličnim imenom.

Zanima me, dali se o takvom aranžmanu govorilo u Sarajevu, ili se tražilo gašenje drugih republičkih časopisa.

Pinter: Dugo sam razgovarao s predstavnicima Srbije i Bosne i Hercegovine. Sa Slovencima nisam imao kontakta.

Predstavnici Srpskog hemiskog društva ovako su postavili stvar: da je Unija jedina pozvana da izdaje *Yugoslavica Chemica Acta*, te da bi, kad bi ih Unija izdavala, nužno prestali izlaziti republički časopisi. Njima je međutim, a priori jasno, da mi ne možemo u Zagrebu izdavati *Yugoslavica Chemica Acta*, jer da je Jugoslavija zajednička, a mi smo Republika Hrvatska, te ne možemo svojatati to pravo. Oni uopće ne misle, da bi se o tome moglo diskutirati.

Kad bismo dakle htjeli da provedemo takvu stvar morali bismo ih ponovno uvjeravati, da mi kao Republika Hrvatska imamo pravo, da na naš časopis stavimo ime Jugoslavije. Ja lično mislim, da imamo pravo. Činjenica je, međutim, da postoji savezni organ, t. j. Unija, koja je preuzela određene dužnosti za područje čitave Jugoslavije. I ovo drugo stajalište ne može se a priori odbiti.

Lačan: Osvrnuo bih se na godišnji izvještaj tajnika. Bacimo li opći pogled na cjelokupnu djelatnost društva, odmah ćemo vidjeti, da je društvo bilo prilično aktivno, da je zauzelo određeno mjesto u naučnim krugovima i da ono u jugoslavenskim okvirima igra sve veću i značajniju ulogu u unapređenju nauke. Iako nisam imao prilike da neposredno učestvujem u radu društva, ovo mogu reći, jer sam od g. 1945. bio među prvima koji su razgovarali s našim profesorima o oživljavanju društva i naše biblioteke, a kasnije pratio razvoj i napredak društva.

Pogledamo li sadržaj rada na pojedinim sektorima djelatnosti, vidimo, da je društvo obavilo zamašan posao. Tu je na pr. izdavanje *Arhiva za kemiju*, rad redakcionog odbora, rad odbora za kolokvije i drugih. Promotrimo li rad drugova u redakcionom odboru, možemo vidjeti koliko je to bio opsežan rad, koliko je trebalo samoodricanja pojedinih ljudi za očuvanje nivoa i unapređenje časopisa. Druge djelatnosti kao kolokviji, djelatnost u organu koji koordinira rad s drugim republičkim društvima, i t. d., bile su plodne. Vidimo, da je izvršen pionirski rad, koji traži mnogo zalaganja.

Zato mislim, da svim drugovima, koji su radili na tom poslu, a prije svega drugovima iz upravnog odbora i redakcije časopisa, skupština treba dati priznanje i pohvalu.

O promjeni imena časopisa *Arhiva za kemiju* vodi se diskusija već više od godine dana. Ona je, po mojem mišljenju, bila plodna i vrlo korisna, a dovela je do toga, da čitav niz ljudi gleda danas šire, konstruktivnije i bolje na to pitanje nego prije. Držim, da je metod koji je bio primijenjen u cijeloj diskusiji uglavnom bio demokratičan, pravilan, u duhu kakav nalazimo na drugim područjima naše društvene djelatnosti. Anketa je pokazala, da je pitanje promjene naziva časopisa zaista aktuelno. O tome se izjasnilo oko 60% naših drugova.

Podupro bih, međutim, odluku upravnog odbora, koja je donesena poslije prošlogodišnje izvanredne skupštine, da se odgodi rješavanje pitanja promjene imena *Arhiva za kemiju*, premda je to pitanje aklamacijom izglasano na toj skupštini, te da se o pitanju promjene imena još jednom zrelo promisli i diskutira.

Na prošlog godišnjoj konferenciji Sveučilišnog saveza komunista smatralo se potrebnim da se diskutira o Izvanrednoj godišnjoj skupštini Hrvatskog kemijskog društva i dade ocjena o glasanju za promjenu imena *Arhiva za kemiju*. Iako nisam neposredno učestvovao kod donošenja te ocjene, slažem se, promatrajući cijelu situaciju sa strane, s ocjenom SSK.

Iz revolucionarne prakse mogu reći, da je izdavanje časopisa, odnosno glasila društva uvijek važna djelatnost društva, da je časopis organ koji okuplja članove. Vrlo je važno naći konstruktivno rješenje za promjenu imena časopisa, naći tako široku platformu, koja će moći najšire okupiti naučne radnike.

Slažem se, da je bolje rješenje, da se časopisu dade, gledajući s vanjskog aspekta ime *Yugoslavica Chemica Acta*, nego *Croatica Chemica Acta*. *Croatica Chemica Acta* je ime, koje bi možda bilo napredno za vrijeme bivše Austrougarske. Croatia je ime, koje izvan naših granica, u Evropi, a naročito izvan kontinenta nije poznato. Ime Jugoslavija povezano s imenom Tito poznato je danas i u najudaljenijim krajevima svijeta. Časopis, u kojega se imenu spominje Jugoslavija mnogo će lakše prodrijeti u svijet nego s bilo kojim lokalnim imenom. Razumljivo je, da kod toga kvalitet časopisa igra prvorazrednu ulogu.

Ako promotrimo situaciju oko imena s unutarnjeg političkog aspekta, a razumljivo je, da je tako treba gledati, jer se na prošlog godišnjoj izvanrednoj skupštini prešlo od stručnog na politički aspekt onda vidimo, da je Hrvatska u okvirima Jugoslavije zemlja, u kojoj su nacionalne suprotnosti pojavljivale u većoj mjeri nego u drugim našim republikama. To je teren, na kojemu pored Hrvata ima znatan procenat Srba i drugih nacionalnosti. Razumljivo je, da je na ovom terenu prvi put nikla ideja jugoslawenstva u našim narodima. U našoj dalekoj historiji, već za vrijeme Ljudevita Posavskog u istim su se redovima borili Srbi i Hrvati protiv tuđina. Oko jugoslawenskog imena u prošlom se stoljeću okupio cijeli niz naših velikih ljudi. Na ovom je terenu nikla ideja stvaranja Jugoslawenske akademije znanosti

i umjetnosti. Ovdje je nacionalno pitanje, kao nigdje drugdje poprimilo oštre forme, a rješavalo se na različite načine. Da ne idem dalje reći ću odmah, da su se i u ovoj dvorani vodile, u nedavnoj prošlosti borbe naprednih ljudi s velikosrpskom reakcijom i borbe s frankovačkim elementima t. j. s hrvatskim šovinistima s druge strane, čega će se neki od prisutnih kolega moći sjetiti. Zbog šovinističkih istupa na teritoriju naše Republike fizički je istrebljen veliki broj našeg življa, a na platformi Jugoslavije NOP je okupljao narod i učvršćivao bratstvo i jedinstvo u borbi za bolji život. Unutrašnja situacija bila je u Hrvatskoj takva, da su ovdje nikle mnoge općejugoslavenske ideje. Logično je dakle, da ovdje nikne i misao, da se našem časopisu dade ime *Yugoslavica Chemica Acta*. Postoje dakle, i vanjski i unutarnji razlozi, koji potpuno opravdavaju takvo ime.

Kakav bi karakter trebao da ima naš časopis? Neki su bili za to, da on ima općejugoslavenski karakter, a neki, da bude čisto republički. Moje je mišljenje, da nas časopis treba da bude glasilo ovoga društva, da se ljudi koji će objavljivati u ovom časopisu bez obzira na to da li su iz NR Hrvatske ili bilo koje druge republike, ili čak izvan naše zemlje, podvrgavaju pricipima, koje postavlja naše društvo i naš redakcioni odbor.

Imamo li prava i mogućnosti da izademo s jugoslavenskim imenom? Jedva bi trebalo govoriti, da ne postoje nikakvi pravni ili drugi razlozi, koji bi nam onemogućavali upotrebu takvog imena. Kad sam o tome razgovarao s pojedinim drugovima oni nisu mogli shvatiti, da bi se mogao u Jugoslaviji naći netko tko bi mogao postaviti pitanje, imamo li mi na to pravo ili nemamo. Kod nas je praksa, da svako društvo, tvornica, zajednica, bez obzira na to gdje se nalazi, po svojoj volji, u duhu Ustava slobodno dade sebi ime.

Da li bi bilo »unfer« prema drugim društvima u zemlji, kad bi našem časopisu dali ime *Yugoslavica Chemica Acta*? Po mom mišljenju ne. Svako drugo slično društvo u Jugoslaviji, može ako drži, da mu je to korisno i potrebno svom časopisu dati jugoslavensko ime. Može ga nazvati na primjer »*Jugoslavenski kemijski žurnal*« ili bilo kako drugačije, u krajnoj liniji mogu čak postojati i časopisi s istim imenom u različnim gradovima, iako vjerujem da se to ne će dogoditi.

Iznijeto je također, da se Unija ne slaže s promjenom imena *Arhiva u Yugoslavica Chemica Acta*. Radio sam u prilikom broju organizacija, a u mnogima sam bio i organizator: među ostalim i u Beogradu, i nije mi jasno, da se što takvo može dogoditi. Promjena imena časopisa stvar je našega društva, nije stvar Unije. Mislim, da su zadaci Unije drugačiji: da proučava iskustva pojedinih društava, da ih na bazi dobrovoljnosti prenosi na ostala društva, i t. d. U statutu Unije nisam mogao naći ništa što bi nas sprečavalo da samostalno odredimo ime našem časopisu. Zato mislim, da diskusija oko toga, da li se Unija, ili ovo ili ono društvo slaže s promjenom naziva našeg časopisa, uopće nije potrebna. Čemu prenositi prava i kompetencije našega društva na bilo koga drugoga? Takva praksa ne postoji ni na drugim sektorima društvenog života u našoj zemlji.

Ne bih želio da me tko krivo shvati. Ja mislim, da je Unija vrlo koristan organ, koji može vrlo mnogo učiniti za razvitak i napredak pojedinih društava prenoseći dobra iskustva i dajući savjete na dobrovoljnoj bazi, te da je treba pomagati i moralno i materijalno, ali u tim granicama.

Bilo je govora o tom, da postoji opasnost, da će se naš časopis, dademo li mu ime *Yugoslavica Chemica Acta* pretvoriti u glasilo Unije i preseliti u Beograd. Ne bih htio dalje ulaziti u tu stvar, pa ću reći samo ovo: stvarnost je u Jugoslaviji takva, da je upravo smiješna pomisao, da bi se što takvo moglo dogoditi. Mislim, da to nikome ne može pasti na pamet, a ako bi kome i palo, mogli bismo za jednu do dvije minute svakome vrlo lijepo i u prijatnom tonu stvar obrazložiti i dovesti ga na našu platformu.

Dolazi li — da pitam dalje — zbog promjene naziva časopisa u *Yugoslavica Chemica Acta* u opasnost postojanja Unije, kako to neki tvrde? Ako pogledamo statut Unije, vidimo, da se ona ne može vezati na takove malenkosti kao što je na pr. pitanje, kako će neko društvo nazvati svoj časopis. Kakvi bi bili temelji Unije, kad bi to moglo dovesti do njezina raspadanja?

U diskusiji se čulo, mišljenje, da će drugi časopisi biti materijalno oštećeni, ako našem dademo ime *Yugoslavica Chemica Acta*, da će se vanjska naučna tijela vjerojatno orijentirati na naš časopis, te ne će primati druge časopise. Stvar, međutim, stoji drugačije. Afirmacija jednog časopisa nije vezana samo uz ime, nego je ona vezana i uz djelatnost u njemu. Možemo neki časopis nazvati jugoslavenskim imenom, a ipak će zaista postojati opasnost da se on ne će afirmirati, bude li sadržajno slab. Zato mislim, da druga društva ne mogu biti materijalno oštećena zbog promjene imena *Arhiva u Yugoslavica Chemica Acta*.

Tu se nadalje postavljaju pitanja internoga karaktera. Bilo je govora, da postoji opasnost pasivizacije pojedinih članova rekcionog odbora, ukoliko naš časopis nazovemo *Yugoslavica Chemica Acta*. Mogu reći, da poznajem članove redakcionog odbora, odnosno, da ih djelomično poznajem. Znam, da su to aktivni i radni ljudi, kojih je život vezan za taj posao. Oni vole naš list, vode ga od prvih dana, te mislim da su takve sumnje bez osnova.

Bilo je govora, da neki naši naučni radnici ne će svoje radove publicirati u časopisu, koji nosi naziv *Yugoslavica Chemica Acta*, nego će ih publicirati u inozemnim, iako se možda, formalno slože s takvom promjenom imena. Ja sam i tu uvjeren, gledajući naš naučni svijet, promatrajući veći broj ljudi, da takav način diskusije zaista ne odgovara stvarnosti. Znam, da ima pojedinih naučnih radnika, koji u prvom momentu nisu u svojem radu naišli na razumijevanje, a koji su ipak, iako su doživljavali teške momente radili i na kraju se afirmirali.

Kad čitavu stvar ovako proanaliziramo, vidimo, da postoje sve realne mogućnosti, sve realne snage, koje govore, da je progresivno časopisu dati ime *Yugoslavica Chemica Acta*.

Ja bih htio, kao stručni, političko partijski i državni radnik, pozvati na ovoj skupštini sve prisutne drugove: komuniste, ljude koji su na bilo koji način ulagali svoje snage u izgradnju ove zemlje te one, s kojima nekada nismo bili na istoj liniji, ali koji su postali lojalni građani, htio bih pozvati sve drugove, da se okupe oko takvog progresivnog naziva, da shvate potrebu široke platforme za naš posao, da se mimooidu svi stari razdori, jer će to biti najkorisnije i najbolje i za naše društvo i za nauku.

Težak: Čuli smo sada nove prijedloge za ime *Yugoslavica Chemica Acta*. Ja ću iskreno iznijeti svoje mišljenje: mislim, da bi *Yugoslavica Chemica Acta*, nametnuta s naše strane, predstavljala u ovoj situaciji najveći antijugoslavenski akt na području kemije.

Gledam na ovu stvar ne kao romantičar, nego kao čisti realist. Molio bih kolege, koji su se nekako priklonili shvaćanju, da danas možemo nastupati isto onako, kao što su činili naši preci prije 60 ili 80 godina, da korigiraju to mišljenje. Jugoslavija je danas činjenica. U pogledu časopisa i opće suradnje s drugim kemijskim društvima našli smo, nakon 5-godišnjih razgovora, mogućnost sasvim konstruktivnog kontakta. Mnogi kolege poznaju historijat odnosa između Srpskog hemijskog društva i Hrvatskog kemijskog društva još od god. 1927., pa znaju koliko je bilo poteškoća, dok se taj kontakt uspostavio. Ističem, da je ovo područje veoma delikatno i da traži realno pristupanje.

Slažem se s tvrdnjom, da bismo mi mogli, ne pitajući nikoga, smatrajući to za našu internu stvar, promijeniti naziv našem časopisu u *Yugoslavica Chemica Acta*. Pitam, međutim, da li bi to bilo oportuno prema drugim kolegama, prema drugim republikama? Meni se čini da to nije ni oportuno, ni najmanje fair. Mi možemo i politički praviti pritisak na njih, da ušute, ali ja ne mislim, da je to zdravo.

Vidjeli smo, da neke republike, koje do god. 1950. nisu imale svoja kemijska društva, stvatile takve organizacije. One su rasle u skladu s njihovim prilikama ugledajući se uvijek u organizacije sa značajnijim rezultatima. To je zdrav put. Svaka republika, a osobito ona, koja ima univerzitetsku aglomeraciju, treba da sama na svom terenu nade snage i put da stvori vlastitu organizaciju. Tu nema mjesta nikakvu preziranju, nikakvim centralnim organizacijama, budući da su ovdje potrebni operativni zahvati i uskladivanje s prilikama svake republike.

Na području kemije treba da imamo društva koja će se baviti svojom problematikom, koja će tražiti kontakt između pojedinaca i organizacija, koja će organizirati vlastite biblioteke i rješavati ostala stručna pitanja na svojem području. Taj se proces odvija u ovih pet godina najintenzivnije širom naše zemlje. I Crna Gora proučava danas svoje specifične stručne kemijske probleme u skladu sa svojim mogućnostima, koje su sasvim drukčije u Crnoj Gori, gdje radi samo desetak kemičara, nego u Sloveniji, gdje ih ima oko 200, ili u Hrvatskoj, gdje ih ima oko 700, ili u Srbiji, gdje djeluje više od 1000 organiziranih kemičara.

Sve republike imaju već neke svoje rezultate, koji ih ohrabruju. Mećemo li dakle danas negdje jugoslavensko ime, treba da ga vežemo za našu zajedničku organizaciju i za našu zajedničku akciju. Treba naime priznati, da i oni smatraju isto tako svojim pravom, da se ponose jugoslavenskim imenom, jednako kao i mi. Isto kao i nama, i njima bi konveniralo da upotrebe jugoslavensko ime za svoje publikacije. Ja mislim, da to pravo imaju svi, ali ne svaki zasebno, nego svi zajednički.

To se meni čini realnim; naprotiv ne čini mi se realnim da se zanosimo romantizmom XIX. stoljeća.

Rekao bih i kolegama iz Partije, da je po mojemu mišljenju, mnogo realnije da tražimo put i način, kako da rezultate, što smo ih postigli u ovih 10 godina iskoristimo do maksimuma, jer nam je to potrebno, želimo li da pristupimo rješavanju drugih teških pitanja, koja se nalaze pred nama.

To je potrebno učiniti na valjan i konstruktivan način. Uvjerili smo se, međutim, raspravljajući o pitanju imena časopisa, da ne ćemo dobiti pristanak drugih, da se sami služimo zajedničkim imenom, jer oni drže, da samo svi zajedno imamo na to pravo. Dobili smo jasan odgovor — *nijedna se republika s time ne slaže* da mi promijenimo ime u *Yugoslavica*. Kad bismo radili, usprkos tako jasnom odgovoru, ne bismo mogli svoj postupak smatrati valjanim.

Priete smo mislili, da možemo eventualno, uz *pristanak* drugih republika, izaći s imenom *Yugoslavica*, koliko one ne postavle neke čvrste ograde. Druge su ih republike, međutim, postavile, i to vrlo oštro. Ondje su rekli — nipošto. Ja mogu da razumijem, zašto su tako govorile. Oni nastoje, putem svojih republika, svojih imena da se afirmiraju. Meni se čini, da bi naš postupak nehotice, ili čak hotimice iskoristio opći jugoslavenski potencijal za rješavanje pitanja, koje je ipak unutrašnje pitanje naše Republike i našega Društva.

Čini mi se dakle, da je danas jedini konstruktivni put, na kojemu se ne ćemo izložiti političkim prigovorima, (jer treba, osim stručnog i poslovnog aspekta, uzimati u obzir i politički aspekt) onaj, što se predlaže u mojem izvještaju. U naslovu, koji se tamo predlaže, sadržano je i uže nacionalno, regionalno ime, a označeno je, da je to časopis, koji dolazi iz Jugoslavije.

Htio bih još da kažem i ovo: kao što moramo respektirati mišljenje drugih republika, moramo respektirati i našu zajedničku organizaciju. Ta zajednička organizacija jedina je ovlaštena da reprezentira kemiju u cijeloj zemlji i u inozemstvu. Ne smijemo prema tome unositi faktor smutnje u taj njezin zadatak. Držim da bismo prihvaćajući ime *Yugoslavica* unižili zabunu, na štetu funkcija, koje Unija treba da vrši.

Zato nemojmo kod određivanja imena časopisu biti lakomisleni. Ne možemo praviti novu zbrku, jer je naša dužnost, da zbrke uklanjamo. Unija je već odlučila da izdaje svoje publikacije. Bude li u isto vrijeme i koja republika izdavala publikaciju s jugoslavenskim imenom, bit će to konkurencija, ili — da kažemo poslovno — pogrešno rješenje.

Ja ovdje zastupam rješenje, koje je racionalno i koje nas jedino može izvući iz neprilika, u koje nas je dovela teška politička ostavština.

Naš je »*Arhiv*« stvoren na koncepcijama XIX. stoljeća, kad je svaki stručni časopis htio da bude općenito važan za kemiju. To je vrijeme prošlo. Pitamo li se, dakle, zašto ni danas nemamo jednog jugoslavenskog kemijskog časopisa i jugoslavenskog kemijskog društva, moramo držati na umu i historijski razvitak. Tako je, na pr. i Američko kemijsko društvo, osnovano prije 80 godina, kad su se kemičari u USA mogli izbrojiti gotovo na prste, u svojem razvoju ostalo centralizirano. Drugačija je situacija danas, kad i neke naše republike imaju među kemičarima jače snage, nego što ih je tada imalo Američko kemijsko društvo. Takvu razvoj treba dati i adekvatni organizacijski oblik.

Današnja situacija diktira po mojemu mišljenju, drugačiji razvoj. Nemoguće je ići starim historijskim putem. S druge strane prijedlog Redakcionog odbora zalaže se za nešto, što je najpovoljnije za cijelu situaciju u Jugoslaviji. Stvar je u ovome: mi možemo dati prijedlog i otvoriti mogućnost zajedničkog nastupanja, ali to ne možemo nametnuti drugim republikama.

Meni se čini, da je danas vrlo lako učiniti korak naprijed u toj suradnji, i to uz uvjet, da primimo prijedlog Redakcionog odbora. Mi smo dali okvir »*Documenta Chemica Yugoslavica*«, a unutar tog okvira naslov bi našeg časopisa bio: »*Croatica Chemica Acta*«. Mislimo, da smo na taj način jasno pokazali, da naša Republika nema tendencije da zahvaća u interese drugih, te da smo na taj način istaknuli njezin udio u cjelini.

Mogu reći, da neka druga društva smatraju i taj naš prijedlog veoma revolucionarnim, no ja držim da time ne povređujemo nikoga. Mi samo pokazujemo put, kojim bi trebalo ići, pa sam siguran, da će nas za koju godinu slijediti i druga društva. Razvoj će u svakom slučaju ići putem bliže koordinacije između republičkih kemijskih društava.

S drugim, kako god dobronamjernim, ali za moj račun nepromišljenim aktom — da usprkos tome, što se drugi nisu složili, provodimo promjenu imena našeg časopisa — ne bismo, mislim, učinili ništa dobra. To ne bi bio korak naprijed u suradnji među kemijskim društvima: naprotiv, bio bi to velik korak natrag.

L a ć a n : U diskusiji nisam osjetio, da su izneseni argumenti, koji stvarno govore protiv mog stava.

Mogu reći, da je to u mojoj praksi poslije rata prvi put, da se stvaranje ovako široke platforme, kao što je predloženo, smatra antijugoslavenskim aktom.

To je platforma, na kojoj se mogu okupiti sva društva, ma kako heterogena bila, da ne kažem svi napredni i radni ljudi u našem društvu. Prvi put čujem, da se takva platforma može u našoj stvarnosti nazvati vanrednom opasnošću, ili da je to perfidija onoga, koji je predlaže, da je to najveći antijugoslavenski akt. To je prvi put, da se tko usudio da tako nešto kaže. Na svim mogućim konferencijama, kojima sam imao priliku da prisustvujem, takva je platforma bila dobra za okupljanje svega što je napredno u našoj zemlji. Zato molim skupštinu, da o tome još razmisli.

Š t u c i n (izaslanik Slovenskog kemijskog društva): Ja nisam član vašega društva, ali vas molim, da mi dopustite da kažem nešto o toj stvari.

Mi predstavnici drugih društava, mislimo, da nije samo vaše interno pitanje, ako se kod promjene imena vašega časopisa poslužite imenom Jugoslavije. Mi držimo, da je to uzurpacija. Naša društva ne mogu tolerirati, da nas tko drugi reprezentira. Ta sasvim je sigurno, prihvatite li naziv *Yugoslavia* — da će strani svijet misliti, da je to jedini reprezentativni list jugoslavenske kemije. S tim se, međutim, ostala republička društva ne mogu složiti.

Možete ove moje riječi prosuđivati s bilo kojega stanovišta, no ja ističem, da mi pritom ne polazimo s nacionalnoga stanovišta. Mi jednostavno mislimo, da je to briskiranje drugih društava.

Ja bih rekao samo ovc: drži li Hrvatsko kemijsko društvo, da može svojemu časopisu dati naziv jugoslavenski, mora dopustiti, da bi po istoj logici moglo da mu dade naziv i evropski, ili svjetski. Date li svojemu časopisu teritorijalno jugoslavensko obilježje značiće to, htjeli ili ne htjeli, da je to glasilo svih društava na tom teritoriju, što »*Arhiv za kemiju*« nije.

Ono što je iznio drug **T e ž a k** zaista je ozbiljno. I ja radim u Uniji, pa mislim, da na tu stvar ne možete gledati samo sa stanovišta svoje Republike. Potpuno se slažem s drugom **T e ž a k o m**, da biste, prihvaćajući naziv *Yugoslavia*, učinili mnogo veću političku pogrešku, nego ako izaberete što drugo. Vjerujem, da postoje i druge mogućnosti za rješavanje pitanja promjene naziva vašega časopisa, te da bi trebalo i o njima još razmisliti.

Molim vas, da to uzmete kao sugestiju. Mogu reći, da je atmosfera u Uniji takva, kao što je opisao drug **T e ž a k**, i da će svi u Uniji reagirati. Drug **L a ć a n** govorio je sa svojega stanovišta. Treba međutim reći, da smo i mi svi, kao i Hrvati Jugoslaveni, i da ne možemo dopustiti, da nam tko uzme pravo, da manifestiramo svoje jugoslavenstvo. Mi ne možemo tolerirati da nam tko uzme to jugoslavenstvo, a nama da prepusti, da budemo samo Slovenci.

Mislim, da bi tu diskusiju u buduću trebalo voditi na stručnoj bazi, ili na bilo kojoj drugoj, samo ne na političkoj, jer bi to bilo na štetu i vašega društva i suradnje kemičara u zemlji.

Oprostite, što sam počeo time. Zelio sam inače da pozdravim vašu skupštinu i da joj u ime našega Slovenskog kemijskog društva zaželim uspješan rad. (Pljesak).

S u n k o : Dopustite da se osvrnem na riječi kolege **L a ć a n a**, koje se odnose na rad Redakcionog odbora. On kaže, da je stekao dojam, da bi se redakcija mogla pasivizirati, promijenimo li naziv u *Yugoslavia Chemica Acta*.

Mislim, da je takvo mišljenje sasvim krivo. Mi u svojem prijedlogu jasno ističemo, da bi za naš časopis bilo najprikladnije ime *Yugoslavia Chemica Acta*. Redakcija će, međutim, i dalje podizati razinu časopisa ma kako se on zvao.

B a l e n o v i ć : Meni je neugodna dužnost da kažem, da mi se ne čini zgodan ovakav način rada skupštine, kao što je došao do izražaja malo prije u pljesku (poslije diskusije druga **Š t u c i n a**). U diskusiji o ovom prijedlogu svaki je naš član imao mnogo prilike da kaže svoje mišljenje; bilo je mnogo debate o tome, pa mislim, da je izražavanje mišljenja ovakvim pljeskom vrlo nezgodna stvar. Svaki kolega koji ovdje sjedi ima mogućnost da kaže što misli i trebao bi da to kaže.

G u š t a k : U vezi s navodnom pasivnom rezistencijom, koja bi mogla doći do izražaja kod Redakcionog odbora, htio bih da kažem, da se o tome ne može govoriti, jer se Redakcioni odbor bira na glavnoj godišnjoj skupštini na dvije godine. Nezna se, prema tome tko će biti u tom Redakcionom odboru, pa se ne može znati ni to, da li će u Redakcionom odboru biti pasivne rezistencije.

S time je međutim, jedan moj prijedlog, koji sam htio kasnije iznijeti. To je pitanje kontinuiteta Redakcionog odbora. Naša društvena pravila ne predviđaju važnu stvar, kojom bi se osigurao kontinuitet svih odbora.

Predložio bih stoga, da se društvena pravila izmijene tako, da se na godišnjoj skupštini automatski bira jedan dio članova prijašnjeg odbora u novi odbor. Neka, na pr. jedna trećina članova starog odbora uđe u novi odbor, a dvije trećine neka se bira novih članova. To je dobar običaj, a tako se radi i u mnogim društvima u inozemstvu, jer to doprinosi kontinuiranom radu.

Postavio bih još jedno pitanje čisto proceduralne naravi: da li ćemo ovakvom raspravom o promjeni imena časopisa, doći danas do nekog definitivnog rješenja? Dosadašnja rasprava pokazuje, po mojem mišljenju, da ostaje još mnogo toga da se kaže o tom pitanju, i da stvar

još nije zrela pa ne bi bilo dobro da se donese bilo kakvo konačno rješenje. U diskusijama su dosada iznesena tri prijedloga, o kojima se svi izjašnjavaju. Moje je mišljenje, da bi trebalo te prijedloge promotriti s aspekta, da se uz što manje promjene i perturbacije postigne što veći efekt. To je vrlo važno, jer će nam to uštedjeti buku u javnosti i sramotu u svijetu, i jer ćemo od toga imati najviše koristi.

Rajner: Diskusija pitanja o promjeni imena časopisa počela je prije godinu dana, kad je rečeno, da je potrebno mijenjati naziv, jer se u »*Chemical Abstracts*« zamjenjuju kratice našega časopisa i jednog švedskog časopisa. Ja bih postavio pitanje: da li je za tih godinu dana učinjeno bilo što, da se »*Chemical Abstracts*« sugerira da mijenja švedsku ili našu skraćenicu, da se na taj način spriječi zabuna.

Imao sam prilike da o tome razgovaram s prof. Prelogom i prof. Ružičkom. Rekao sam im, kakva je situacija. Premda nisu primili anketne listiće, oni su izrazili mišljenje, da bi mogli pismeno izjaviti, da ne vide razloga, da se zbog toga mijenja ime časopisa, te da je bolje da se skraćenicu u »*Chemical Abstracts*« izmijene putem poznanstva i veza, te da se na taj način spriječi mijješanja skandinavskog i našeg časopisa.

Matijević: Kolega Rajner prikazao je samo jednu stranu problema. Nije stvar samo u skraćenicu. Redakcioni odbor stavio se u vezu s urednikom »*Chemical Abstracts*«, te je postigao uspjeh: prihvaćena je naša kratica. Time ipak nije sve učinjeno. Mnogi se časopisi ne drže kratice »*Chemical Abstracts*«, jer imaju svoje, te od njih ne žele odstupiti. Mogu da na vedem mnogo primjera iz vlastitog iskustva i iz iskustva drugih kolega. Nedavno sam objavio radnju u švicarskom časopisu »*Chimia*«. Tamo je kratica za naš Arhiv »*Arh. Kem.*« dakle još sličnija švedskoj, pa ipak je nisu htjeli izmijeniti ni na moju molbu, jer je to kratica prema »*Periodica Chimica*«. Kratice su nam zamijenili u žurnalima, koje izdaje Američko kemijsko društvo. Nedavno su kolegi Grdeniću zamijenili kraticu u referenci u časopisu »*Acta Crystallographica*«. U *Gmelinu* su jedan moj rad citirali, a dali su novu, nama dosad nepoznatu kraticu za Arhiv: *Arh. Hem. (kroat.)*. Drugi najvažniji referatni žurnal, »*Chemisches Zentralblatt*«, uveo je čak dopunsku englesku kraticu za naš časopis: *Arch. Chemistry*. Takvih primjera ima još.

Upozoravali smo i na drugi razlog: da se iz naslova ne razabire, da se radovi objavljuju na stranim jezicima. Saznao sam, da je kolega Dvornik pisao iz Kanade, da naš časopis dolazi onamo, ali da ga nitko nije otvorio, jer su svi bili uvjereni, da su njemu radovi objavljeni na našem jeziku, pa da ih prema tome ne razumiju.

Mislim uostalom, da će o problemu kratice teško moći da dadu pravi sud oni, koji malo ili ništa ne publiciraju, jer oni tih poteškoća ne osjećaju.

Reda radi moram izjaviti, da mi je prof. Prelog rekao u Zürichu, da su i oni i prof. Ružička primili anketne listiće, ali ih radi nekih razloga nisu vratili.

Htio bih se nadalje osvrnuti na prijedlog ing. Guštaka o zrelosti pitanja promjene imena časopisa. Ja sam i prije bio protiv odgode, a bio sam i protiv formulacije, koja je objavljena u *Arhivu*. Pogotovu nije imalo smisla spominjati neke tehničke razloge, jer takvi razlozi nisu postojali. Oni nas podsjećaju na situaciju, kad neki ministar daje ostavku zbog bolesti. Tehnički razlog bio bi, da tiskara nema slova »C« ili slično. Ono što je ipak ponukalo redakcioni odbor, da odgodi promjenu imena, bio je dio formulacije, koji govori o potrebi da se nastave razgovori s ostalim društvima u vezi s promjenom imena u *Yugoslavica Chimica Acta*, jer je to konačno i bio prijedlog redakcionog odbora. Mislim, da je to bio argument, koji se mogao respektirati. Treba međutim istaknuti, da je prof. Težak već na Izvanrednoj skupštini rekao, da će na sastanku plenuma Unije u Ljubljani još pokušati da pridobije ostale za *Yugoslavicu*, no upravo je ing. Guštak izriječom tražio od skupštine, da našim delegatima zabrani da o *Yugoslavici* uopće raspravljaju u Ljubljani. Sve se to jasno razabire iz zapisnika, koji je već objavljen.

Ja sam, štoviše, zastupao ideju, da bi trebalo osnovati »*Balkanica Chimica Acta*«. U eri poboljšanja odnosa između nekih balkanskih zemalja to bi bilo najbolje što bi se bilo moglo učiniti. Danas pak, zbog pogoršanja odnosa između Grčke i Turske, te Bugarske i Grčke, nema gotovo nikakve nade, da bi se to ostvarilo.

Meni naš časopis leži na srcu, i volio bih da ima što širi temelj, ali ako to nije moguće, treba učiniti ono što je moguće. Moram izjaviti, da se neću primiti posla u redakciji, ako bude doneseno rješenje, koje smatram pogrešnim, ali molim, da se to onda ne nazove saboterstvom, jer ne želim raditi na stvari, za koju sam uvjeren da će nauditi općim odnosima između kemijskih društava u FNRJ, a time i cijeloj jugoslavenskoj kemiji.

Htio bih konačno znati, što je Upravni odbor učinio za ovu godinu u vezi s promjenom imena, kako je to naveo u svojem obrazloženju za odgovor.

Pinter: Kolega Matijević je član Upravnog odbora, te je mogao biti informiran o tim stvarima.

Matijević: Ja sam član Upravnog odbora, koji nije bio jedinstven u pitanju promjene naziva časopisa.

Postojali su prijedlozi većeg dijela upravnog odbora, da se nešto učini, pa upućujem izravno pitanje predsjedniku: što je taj veći dio upravnog odbora učinio?

Pinter: Upravni je odbor nastupao kao cjelina, barem po pravilima, pa se zato ne bih upuštao u diskusiju o tom.

Matijević: Htio bih da znam konkretno, kako su druga republička društva reagirala na pisma, koja im je odbor poslao nakon izvanredne skupštine u vezi s pitanjem promjene imena.

Težak: Upravni je odbor pokušao da nađe kontakt sa svim republičkim društvima. Prof. Pinter je uložio mnogo truda u to, da ispita situaciju u Sarajevu. Čuli ste, kakav je odgovor dobio od predstavnika Srpskoga hemiskog društva. Ja bih pročitao odgovor Sarajeva, koji nakon odgovora Srpskog hemiskog društva jasno pokazuje kakvo je mišljenje o toj stvari.

Cita pismo Društva kemičara Bosne i Hercegovine, koje glasi:

DRUŠTVO HEMIČARA NRBIH

Sarajevo

Sarajevo, 29. VII. 1955.

Broj: 128
dne 1. 8. 1955.

HRVATSKO KEMIJSKO DRUŠTVO

Z a g r e b

Marulićev trg 19
Poštanski fah 131

Primili smo Vaš dopis od 20. VII. 1955. broj 328/55. te Vas izveštavamo da Upravni odbor ovoga društva ostaje pri odluci donesenoj na sastanku Unije Hem. društva FNRJ u Ljubljani, što se tiče naziva časopisa »*J. Ch. acta*« i smatramo da taj naziv može da nosi samo organ Unije hem. društava FNRJ, o čemu su se naši delegati izjasnili na sastanku Unije.

Predlog o pokretanju Collect. mi bi pozdravili, no o tehničkim i ostalim uslovima te edicije trebala bi da se postigne saglasnost na sledećem sastanku Unije.

U pogledu naziva Glasila Hrvatskog hemijskog društva smatramo da nismo pozvani da damo svoje mišljenje, a isto tako i da bi bilo nezgodno da po tome pitanju konzultujemo naše članstvo.

Drugarski Vas pozdravljamo.

Za Pretsednika

Ing. R a d o v a n o v i ć Predrag

Vidi se, dakle, da upravni odbor Društva kemičara Bosne i Hercegovine ostaje čvrsto na tom stanovištu.

Imam i zapisnik sjednice Unije u Ljubljani, iz kojega se razabira da sam s prijedlogom za *Yugoslavica* ostao sam. Delegati svih drugih republika složilo su izjavili, da bi mijenjanje imena našega časopisa u *Yugoslavica* smatrali presizanjem, onako kao što je izložio kolega Stucin.

Ponavljam još jedamput: moramo se naviknuti na konstruktivnu jugoslavensku politiku, koja na neki način prelazi preko metoda, koje su nekad bile veoma simpatične, ali koje izazivaju stanoviti otpor u sadašnjosti. Mogu reći, da na ovom sektoru, gdje neprestano radi, stvari stoje upravo onako, kako sam ih ja iznio.

B a l e n o v i ć: Iznijet ću neke elemente, koji su Redakcioni odbor ponukali da pristupi raspravljanju o promjeni imena časopisa.

Znamo, da se mali dio znanstvene produkcije jugoslavenskih kemičara pojavljuje unutar jugoslavenskih časopisa. Ostao je, nažalost, stari austro-ugarski običaj, da se dio znanstvenih radova, osobito iz Hrvatske i Slovenije, publicira u austrijskim i njemačkim časopisima.

Glavni razlog naše tvrdnje, da bi trebalo urediti dobar jugoslavenski reprezentativni časopis, republičkog ili jugoslavenskog karaktera, je ovaj: treba da okupimo sve naše znanstvene radnike, da publiciraju u takvom časopisu. Mislim, da je veća šteta, budu li naši drugovi i dalje publicirali važnije radove u inozemnim časopisima, nego pristanu li uz bilo koje rješenje koje se danas predlaže. Publiciranje u austrijskim i njemačkim listovima ima (čast kolegama iz tih zemalja) u internacionalnom pogledu, nezgodan karakter, čega pojedinci i nisu svjesni. Stoga mislim, da je manje nezgodno nazovemo li naš časopis bilo *Croatica Chemica Acta*, bilo *Yugoslavica Chemica Acta* i time stimuliramo naše kemičare da objavljuju u našem reprezentativnom časopisu, nego da radovi naših kemičara i dalje odlaze u inozemne časopise.

Mogu reći, da američka izdanja, koja govore o uspjesima njemačke kemije za vrijeme rata, spominju i sve P r e l o g o v e radove kao njemačke radove. Za jugoslavensku znanost nije svejedno da li će i dalje biti tako. Vjerujem, da će i drugi radovi iz Slovenije i Hrvatske, koji su se u ovih 10 godina javljali u inozemnim časopisima, biti ocijenjeni kao njemački ili austrijski radovi.

Zato smo s velikim entuzijazmom prihvatili ideju o *Croatica Chemica Acta*. Meni se čini, da ne bi trebalo smatrati za nezdravo, ako se to pitanje jednom počne rješavati. Sasvim je normalno, da se jedan dio radova publicira i u inozemnim internacionalnim časopisima, no za nas je važno da većina radova izađe u domaćem časopisu.

Ne vjerujem, da se ne bi našlo ime koje bi zadovoljilo sve zahtjeve, i teze glavnih diskutanata. Razumijem druga T e ž a k a, kad kaže, da treba respektirati otpor, što ga pružaju druge republike, ali treba reći da takav otpor postoji za svako ime koje želimo dati. Ne vjerujem, da se ne bi našlo još koje ime ili da se ne bi našla zgodnija solucija, da se spomene i jugoslavenska i hrvatska strana. Meni je lično potpuno jasno, da bi bilo besmisleno izaći s imenom *Croatica Chemica Acta*, bez naziva zemlje. S druge strane potpuno razumijem kolege iz drugih republika, koji također žele da se ponose jugoslavenskim imenom. Svi žele imati korist od onog pojma Jugoslavije, koji je nastao u posljednjih 15 godina.

Kad bi pak drugovi u Beogradu izdavali takvu publikaciju, ne bi njoj zacijelo dali latinsko ime kao mi.

Vjerujem, da bi prijedlog o *Documenta Chemica Yugoslavia* mogao dovesti do nekog zajedničkog gledišta.

I v e k o v i ć: Čuli smo od kolege iz Slovenije i kolege T e ž a k a, da je Unija protiv toga, da naš časopis ima u svom nazivu oznaku jugoslavenski. Meni se čini, da bi Unija mogla imati nešto protiv toga jedino u slučaju, kad bi imala svoj časopis, koji bi bio zajednički za čitavu zemlju. Međutim, toga zasada još nema. Mislim, da jugoslavensko ime nije stvar, koju Unija može sebi prisvojiti. Svako društvo u Jugoslaviji ima pravo da se tako zove.

Držim čak, da ćemo potpuno li s tim imenom, za kratko vrijeme imati jugoslavenske kemijske časopise i u Srbiji, Sloveniji i u drugim republikama, a to je najkraći put da dođemo do

velikog jugoslavenskog časopisa, koji će biti reprezentativan. Ja i sada tvrdim, da mi nismo tako velika zemlja, koja bi mogla sebi dopustiti raskoš da ima 5 velikih kemijskih časopisa.

Čudim se stavu kolege Težak u. Često sam imao prilike da od njega čujem, kako nije dobro da raspršujemo svoje snage, da imamo 6 bioloških časopisa, 5 kemijskih i t. d. On je uvijek bio za koncentraciju snaga a sada zauzima suprotan stav.

Meni se čini, da nam ime *Yugoslavica Chemica Acta* ne može zabraniti nitko, pa ni Unija. Činjenica je, da ljudi koji su u Uniji gledaju na tu stvar pomalo s vlastitog stanovišta, odnosno sa stanovišta vlastitih društava i redakcija. To je i razumljivo, kad znamo, da su to često isti ljudi.

Promjenom naziva časopisa hoćemo da postignemo to, da se vani znade odakle taj časopis dolazi. To, što mu je ime latinsko, mislim da ništa ne smeta, jer intelektualci na cijelom svijetu znaju latinski.

Mislím stoga, da ni Uniju ni druga republička društva ne bi trebalo da smeta, ako mi svojemu časopisu dademo ime, koje sadrži riječ Jugoslavija. Ima još mnogo drugih imena, koja ostaju za druga društva, na primjer *»Jugoslavenski žurnal za kemiju«, »Jugoslavenski arhiv za kemiju«,* a mogu im se dati i latinska, francuska ili bilo kakva druga imena. U Francuskoj na primjer izlazi cijeli niz časopisa, koji u svojemu naslovu sadrže ime francuski a ipak im to nitko ne zamjera.

Štucin: Mišljenje, što sam ga prije iznio mišljenje je našega Kemijskog društva a ujedno i izraz atmosfere, kakva vlada u Uniji. Kad bi mene lično pitali, ja bih pristao na to da se vaš *»Arhiv«* nazove *»Acta Chemica Yugoslavica«,* jer držim da je vaš časopis dostigao nivo, koji je dovoljan da reprezentira našu kemijsku znanost u inozemstvu.

Naša se društva, međutim, protiv takvog prijedlogu, pa me odbor mojeg društva ovlastio, da to ovdje kažem: da je ime *Yugoslavica* reprezentativno, i da se s njime može stuziti samo časopis, koji će zaista reprezentirati kemiju čitave zemlje.

Dobije li tko u Kanadi u ruke časopis, na kojemu stoji oznaka *»jugoslavenski«,* razumijet će, da je to list, koji reprezentira čitavu jugoslavensku kemiju. Svi drugi časopisi, koji bi mu došli u ruke, bili bi mu onda neinteresantni. Zato mislim, da je jedini pravi put, da težimo za zaista zajedničkim časopisom saveznoga karaktera, bilo u obliku *»Collectanea«* bilo u kojem drugom obliku. To će svakako značiti približavanje i suradnju, koja je moguća jedino na taj način. Poslušite li se, za svoj časopis imenom *»Yugoslavica«* mi ćemo se, uvjeravam vas, od te suradnje samo udaljiti. Molim vas, da to uzmete u obzir odlučujući se za jedan ili drugi prijedlog.

Kolega Težak je iznio na koji se način razvijaju kemijska društva u našim republikama. Kemija je u Hrvatskoj na višem stupnju, i drugi treba da je stižu. Kad bi nam sada odrezali taj razvojni put, bila bi to vrlo loša usluga jugoslavenskoj kemiji.

Balenović: Složio bih se s kolegom Štucinom, samo s jednom napomenom. U Jugoslaviji izlaze sada 4 glasila kemijskih društava — Hrvatske, Slovenije, Bosne i Hercegovine i Srbije. Pogledamo li naslovné strane, vidimo, da ni na jednom od njih nema riječi, da oni dolaze iz Jugoslavije. Sada dolazi najčudnija stvar, da naš prijedlog, koji sadrži jedamput hrvatsko ime a dvaput ime Jugoslavije, doživljava takve peripetije.

Naš je prijedlog, da na naslovnoj stranici stoji *»Collectanea Chemica Yugoslavica«* ili *»Documenta Chemica Yugoslavica«,* a zatim glavni naslov *»Croatica Chemica Acta«,* Zagreb — Jugoslavija.

Laćan: Osvrnuo bih se na pitanje, koje je upućeno predsjedniku: zašto je upravni odbor donio odluku, da se odstupi od zaključka, koji je bio donešen na izvanrednoj skupštini?

Poslije žive diskusije, koja je vodena o tom pitanju, kao i poslije ocjene, što ju je dala godišnja konferencija SSK, mislim da je bilo dobro, što je upravni odbor odgodio donošenje definitivne odluke o promjeni imena *»Arhiva«,* i to upravo stoga, što se na lanjskoj Izvanrednoj skupštini sa stručnog polja prešlo na političko polje.

Matijević: Ja se slažem s drugom Laćanom, samo me zanima što je učinjeno u tom pravcu.

Vrbaški: Čuli smo danas mnogo argumenata i za jedan i za drugi prijedlog, pa mislim, da je iz toga teško izići. Možda bismo mogli kombinirati naslov tako, da se kaže *Croatica Chemica Acta in Yugoslavia,* ili da se nekako drugačije dađe teritorijalno obilježje.

Težak: U vezi s onim što je rekao drug Laćan mogu da kažem, da smo znali za osudu na partijskoj konferenciji. Ja bih, međutim, na njegovu mjestu najprije ispitao koji su uzroci takvoj osudi. Lani smo doživljavali različite stvari, vidjeli smo, da se sasvim krivo i lažno označuju neke pojave. Mislim, da je vaša dužnost, da te stvari pomnije istražujete i da krivi obavještajci budu na neki način eliminirani.

I danas smo na skupštini imali neugodan slučaj. Kolega Balenović kaže: nemojte pljeskati, jer se pljesak skupštine za sasvim ispravnu stvar tumači na sasvim drugačiji način. Držim, da je to žalosno. Poslije ovakva postupka sve izlazi kao politička manifestacija.

Nažalost, ovdje imamo zatrovanu atmosferu, pa se neke stvari, koje se sasvim jasno iznose, krivo interpretiraju. Molio bih, da se s više razbora pristupa stvarima, koje ne predstavljaju samo interes Hrvatskog kemijskog društva, nego i naše Republike, pa čak i mnogo širi nego što je interes Jugoslavije. Treba da se deklariramo kao ljudi, koji znadu prosuđivati stvari.

Mogu da razumijem kolege, koji su s krivog aspekta primali te stvari. To se može i oprćstiti, ali molim, da te pogreške ne bi činili ubuduće. Treba naime reći, da smo mi, hotimice ili nehotimice otišli na politički plan. Učinimo sada korak natrag — na stručno polje.

Ja mogu reći, da ćemo iskazati golemu uslugu stvari, postavimo li je na realne temelje to jest, dademo li našem časopisu jugoslavenski okvir, označivši ujedno, potpuno i jasno, republičku pripadnost.

U vezi s onim što je rekao rektor Iveković mogu reći, da ja jesam za koncentraciju, ali ne za praznu koncentraciju. U našoj zemlji situacija je takva, da je treba uzeti u obzir i da treba zauzeti valjano stanovište prema drugim republikama. Mi želimo, da što prije izjednačimo kriterije, kako bismo što prije dosegli nivo za zajedničku suradnju, a to ne možemo postići tako, da se nameće, tako da nas ljudi nazivaju *»kulturtregerima«,* kao što nam se već dogodilo.

V o u k : Mi se opet, već sat i pol, vrtimo u krugu. Povod za diskusiju i glavni argument za promjenu imena časopisu bili su: 1. kratica i 2. nerazumljiv naziv za ljude u inozemstvu, budući da je na našem jeziku.

Citava stvar se sada zaustavlja na tome, da li će naziv sadržavati ime Jugoslavija ili ne. Mogu reći, da mnogi kemijski časopisi izlaze i bez oznake, da su britanski, američki ili francuski. Oni jednostavno nose u nazivu naziv društva koje ga izdaje. I kod nas tako Slovensko kemijsko društvo izdaje časopis, koji se zove »*Vestnik Slovenskega kemijskega društva*«. Isto možemo reći i za naš časopis. Držimo li pak, da je to potrebno, možemo reći i na latinskom: »*Documenta Chimica Societatis Chimicae Croaticae*«, Zagreb — Jugoslavija.

Time bismo postigli sve: označili bismo iz koje zemlje časopis dolazi, koje ga društvo izdaje i t. d. Možda ima i drugih sličnih alternativa.

P i n t e r : Budući da je vrijeme već odmaklo i budući da moramo završiti još važne poslove, koji proističu iz naravi godišnje skupštine, predložio bih da prijedemo na te stvari.

Iz izvještaja Redakcionog odbora razabrali ste, da treba promijeniti ime našega časopisa. Sada je stvar u tome — da li ova skupština prihvaća izvještaj Redakcionog odbora, koji bi eventualno proučio i prijedlog prof. **V o u k a** i druge slične prijedloge. Prihvati li skupština taj izvještaj, prihvatiti će ujedno i promjenu naziva. Ako je skupština protiv toga da se ime promijeni, može da odbije izvještaj Redakcionog odbora.

Naprije bih predložio, da se skupština izjasni o izvještaju tajnikovu. Da li se prima taj izvještaj? (Većinom glasova skupština prima tajnikov izvještaj.)

Da li se prima izvještaj stalnoga člana pri Uniji kemijskih društava FNRJ? (Skupština većinom glasova prima taj izvještaj.)

Da li se prima izvještaj pročelnika sekcije nastavnika kemije? (Skupština prima izvještaj.)

Da li skupština prima izvještaj pročelnika Sekcije medicinskih biokemičara, s napomenama, koje su iznesene u diskusiji? (Skupština prima izvještaj.)

T e ž a k : Prije nego prijedemo na glasanje o izvještaju glavnog urednika »*Arhiva*«, htio bih da kažem, da je taj izvještaj sastavljen na temelju odluke Izvanredne godišnje skupštine, kao i na temelju ankete.

Pitanje je sada, da li će ova godišnja skupština potvrditi ili demantirati odluku prošle skupštine.

B a l e n o v i ć : To je zaista šire pitanje. Ne radi se samo o tome, da li će se demantirati ranija odluka. Treba da raspravljamo još o prijedlozima, koji su izneseni i u današnjoj diskusiji.

Prije nego donesemo definitivnu odluku, trebalo bi, ponavljam, da se jasno znađe mišljenje glavnih diskutanata a ne da se odluka postigne mehaničkim glasovanjem. I prijedlog kolege **V o u k a** zaslužuje, da o njemu razmišljamo.

Mislim da ne bi trebalo dati razrešnicu ni Upravnom odboru ni Redakcionom odboru, dok se ta stvar ne raščisti.

P i n t e r : Pitanje razrešnice uvijek je povezano s pitanjem materijalnoga poslovanja. Budući da je materijalno poslovanje, kako je ovdje izneseno, bilo uzorno, skupština ne može da uskrati razrešnicu odboru.

Mislim, međutim, da bi bilo dobro da se skupština izjasni o tim stvarima i da izabere novi odbor, koji bi sve to trebao da provede. Prijedlog kolege **B a l e n o v i ć a** razumijem tako, da bi novom upravnom i redakcionom odboru trebalo dati mogućnost da prouče prijedlog kolege **V o u k a** i da još jedamput razmisle o konkretnom pitanju.

G u š t a k : Osim prijedloga kolege **V o u k a**, tu je i cijeli niz drugih prijedloga, o kojima bi trebalo razmisliti. Kako će, međutim, od sto glasova, možda samo 30 glasova pasti za jedan prijedlog, mislim, da bi trebalo konstatirati, da ova skupština nije podobna da definitivno riješi to pitanje, jer odluku o tome ne treba donositi nasumce, treba o njemu još raspravljati.

B a l e n o v i ć : Mislim, da je neophodno potrebno, da se ovo pitanje raščisti ovdje, inače će biti vrlo teško naći novi Upravni i Redakcioni odbor, koji bi se prihvatio toga posla u neraščišćenju situaciji.

V o u k : Predlažem, da se budući upravni odbor ovlasti da donese odluku o promjeni imena, i to tako, da ono bude razumljivo u inozemstvu, a da ne povređuje nikoga u zemlji, zatim da naziv sadrži ime našega društva, ne zemlje ili teritorija, i konačno da na naslovnoj stranici bude označeno mjesto i zemlja izdanja.

I v e k o v i ć : Mislim, da je ovo suviše općenito. S obzirom na odmaklo vrijeme bilo bi bolje, da se skupština odgodi za tjedan dana, i da se diskusija o tome dovrši, ili da novom upravnom odboru prepustimo da riješi ovo pitanje.

B a l e n o v i ć : Upravni odbor ne može riješiti ovo pitanje, ako ne možemo da ga riješimo svi zajedno. Još jedamput pozivam sve drugove ovdje, da kažu što misle, a ne da govore poslije skupštine.

G u š t a k : Predlažem, da najprije izaberemo novi upravni odbor, pa da on dalje vodi skupštinu.

P i n t e r : Ako se to prihvati, značit će, da skupština daje razrešnicu upravnom odboru i drugim odborima, te da se diskusija o pitanju promjene imena nastavlja.

B a l e n o v i ć : Ovo pitanje trebalo bi riješiti sada. Prošlogodišnje iskustvo pokazuje nam što bi značilo, kad bismo opet digli ruke u stvari promjene imena. Svako odgođanje odluke o tome samo je suvišno, jer znamo koliko se puta ona dosada odgađala, i koliko štete proizlazi odatle.

Mislim, da je potrebno da se skupština izjasni, kako da se otklone objektivne poteškoće, koje su danas jasno iznesene. Svi moramo nastojati, da što prije izađemo iz ovoga nezgodnoga položaja.

L a ć a n : I ja mislim, da treba danas donijeti odluku o tom pitanju, jer je to u interesu i društva i časopisa. Mislim da bi trebalo raspravljati i o prijedlogu **V o u k o v u** i o još kojim prijedlogu, pa onda ocijeniti što je najbolje.

S u n k o : Predložio bih, da Upravni i Redakcioni odbor budući da je situacija takva, ostane još neko vrijeme na svojim dužnostima, koliko je potrebno, da se izda naredni broj časopisa i da se riješi pitanje njegova imena.

Guštak: Ja bih rekao zašto mislim, da ovaj upravni odbor ne može da provede odluku Izvanredne skupštine. Upravni je odbor nastojao da se u svojim akcijama drži principa demokratičnosti, to jest bio je za to, da se odluka donese većinom glasova. To je u većini slučajeva i uspijevalo.

U pitanju časopisa upravni odbor nije, međutim, bio homogen. U današnjem upravnom odboru imali smo manjinu, koja je bila uvijek nedisciplinirana, te se nije pokravala većini u Upravnom odboru. U takvoj situaciji nemoguće je donositi rješenja.

Zato mislim, da je bolje da izaberemo novi upravni odbor, pa neka svaki kandidat kaže, želi li da radi u Upravnom odboru ili ne. Primi li dužnost, snosi i odgovornost za izvršenje toga zadatka.

Iveković: Ja bih bio za to, da se prihvati prijedlog kolege Vouka. Časopis neka se zove »*Documenta Chimica*«, a ispod neka stoji: *Societas Chimica Croatica*, Zagreb — Jugoslavija.

Težak: Dopustite da skupštini postavim otvoreno pitanje: zašto jedan od najpoštenijih, najjednostavnijih i najekonomičnijih prijedloga ne može da prođe? Zašto se uvijek ponavljaju nove varijante, koje zamućuju poglede. Mi imamo prijedlog, koji u sadašnjoj situaciji, znači najviše i za našu Republiku i za širu zajednicu, ali on nikako ne prođe, te se neprestano iznose novi prijedlozi.

Uvjeravam kolege, koji su se manje bavili tim problemom, da će vrlo teško naći nešto povoljnije od onoga što mi predlažemo. Tražili smo i druga rješenja, ali se pokazalo, da je vrlo teško naći nešto bolje.

Primimo li naziv koji govori, da časopis izdaje Hrvatsko kemijsko društvo, treba imati na pameti, da smo mi u isto vrijeme i sveučilišni i republički časopis. Mi želimo postati sabirno mjesto i za radove iz drugih naših republika, no isto tako želimo, da naš časopis bude ogledalo rada kemičara-stručnjaka u našoj Republici. Zato bi društvena baza bila preuska baza za naš časopis. Mislim, da tu bazu ne bi trebalo suzivati, da ne valja prihvatiti bilo kakvo rješenje ad hoc. Tko bolje promotri naš prijedlog, vidjet će, da on sadrži sve prednosti koje su moguće, te da u isto vrijeme nikoga ne oštećuje.

Balenović: Predlažem, da se skupština prekine na kraće vrijeme i da se pokuša naći kompromisno rješenje.

(Skupština se prekida na 20 minuta.)

Pinter: Molim prijedloge.

Težak: Iznosim svoj prvi prijedlog: *Documenta Chemica Yugoslavica, Croatica Chemica Acta*.

Lačan: Predlažem da se stvar odgodi.

Njegovan: Uvijek sam bio za jedinstven časopis i jedinstveno društvo kemičara u Jugoslaviji, ali sam došao do uvjerenja, da je proces, kakav je kod nas, sasvim prirodan, i da ne bi bilo dobro vršiti nasilje nad drugim organizacijama. Sve treba da se razvija u međusobnom prijateljstvu i povjerenju. Kad usporedim sadašnji *Arhiv s Arhivom*. Što sam ga izdavao, moj mi se čini djetinjarija, no ja se ponosim, što danas imamo tako reprezentativan časopis. Tako je i biti moralo.

Kad smo već došli do takvog prijedloga, protiv kojega sam u početku bio i ja, ali koji mi se sada čini dobar, pa kad je i skupština prihvatila naziv *Croatica Chemica Acta* kad znamo kakve bi nam poteškoće donio širi naziv, ja bih bio za to da ostanemo kod prijedloga kolege Težaka. Težak i njegovi suradnici podigli su časopis na tu visinu, oni su se u taj problem uživali, pa mislim, da bi im trebalo dati povjerenje.

Pinter: Predlaže se, dakle, da se primi prijedlog *Croatica Chemica Acta* s napomenom, da se na naslovnoj strani stavi i oznaka *Documenta Chemica Yugoslavica* i da se provođenje povjeri Redakcionom odboru. Postoje, međutim, prijedlozi, da Redakcioni odbor na svoju odgovornost, uzme u obzir i druge argumente.

Balenović: Mislim, da je bio koristan ovaj kratak prekid, u kojem su diskutanti imali prilike da se međusobno porazgovore. I ja podupirem prijedlog kolege Težaka, no trebalo bi uvjeriti i sve ostale učesnike skupštine, da je njegov prijedlog dobar. Sadašnja je, međutim, atmosfera takva, da je moguće nazvati umornom skupštinom.

Težak: Molim da se odluka o promjeni naziva donese na ovoj skupštini.

Kolegi Guštaku, koji je govorio o nedisciplini manjine u Upravnom odboru mogu reći, da smo u Upravnom odboru imali i jednu drugu pojavu: vidjeli smo, kako se cijeli Upravni odbor oglušio o odluku najvažnijeg organa Društva — Skupštine.

Pinter: Molim skupštinu, da mi dade pravo da zamolim prof. Težaka kao podpredsjednika, da dalje vodi skupštinu jer dalje je ja ne želim voditi, budući da sam dobio razrešnicu.

Težak: Razrešnicu sam dobio i ja kao podpredsjednik. Predlažem, da skupštinu dalje vodi prof. Njegovan kao najstariji naš član.

(Skupština prima prijedlog.)

Njegovan (kao predsjednik): Predlažem da se skupština izjasni o prijedlogu prof. Težaka, koji glasi: »*Croatica Chemica Acta*«, s napomenom da na naslovnu stranu dođe naglavak: »*Documenta Chemica Yugoslavica*«.

(Skupština prima prijedlog prof. Težaka. Predsjednik pita ima li tko štogod protiv? Nitko od učesnika nije glasao protiv.)

Njegovan: Predlažem, da prijedemo na izbor Upravnog odbora. Ima li tko prijedlog za predsjednika?

Guštak: Predlažem prof. Balenovića.

Balenović: Mislim, da je kolega Guštak iznio taj prijedlog, a da nije dovoljno razmišljao. Opće je načelo, da se za predsjednika biraju ljudi, koji su na bilo koji način više doprinijeli društvu. Mislim, da bi se moglo naći ljudi mnogo jačih od mene, koji bi više koristili na tom mjestu. Ja bih predložio prof. Njegovana.

Guštak: Taj prijedlog nisam nabacio slučajno. Društvo je sada u situaciji, koja nije zavidna. Ono treba jake i prodorne ljude, koji su afirmirani i u našim krugovima i u inozemstvu, da ga vode. Razmišljajući o kandidatu za položaj predsjednika, nisam našao boljšeg čovjeka, čija bi reputacija u svijetu i kod nas bila boljša.

Prof. Balenović: Je osim toga poznat kao čovjek, koji je prodoran i koji se zalaže za svoje ideje. Od prvoga dana pa sve do danas saradivao je u Redakcionom odboru kao jedan od najvrednijih članova.

Predlažući prof. Balenovića mislio sam dakle na to, da treba osigurati i znanstvenu reputaciju društvu i znanstvenu kvalitetu časopisu te da treba pronaći izlaz iz ove situacije. Kolega Balenović je čovjek, koji može u svemu ovome da se snade.

Balenović: Zahvaljujem kolegi Guštaku za lijepe riječi. Osjećam, međutim, da mi je dužnost da i dalje budem član Redakcionog odbora, dok se pitanje promjene imena ne riješi na zadovoljstvo svijtu.

Njegovan: Ima li još koji prijedlog za predsjednika? (Nema.)

Tko je za izbor prof. Balenovića za predsjednika društva?

(Prof. Balenović jednoglasno je izabran za predsjednika.)

Njegovan predaje vođenje skupštine Balenoviću.

Balenović (kao predsjednik): Sada bi trebalo da izaberemo članove upravnog odbora. Mislim, da je automatski riješeno, da potpredsjednik društva bude prof. Pinter.

Pinter: S vrlo važnih razloga molim, da me ne izaberete za tu dužnost. Ako me izaberete ja je neću prihvatiti.

Imam konkretan prijedlog, da za potpredsjednika izaberemo prof. Težaka. Za naredne dvije godine naše društvo ima pred sobom tako velik i važan program, da se nijedna akcija, koju će voditi Hrvatsko kemijsko društvo, ne može odreći goleme energije i zalaganja prof. Težaka.

Matijević: Prema našim pravilima skupština bira *ad personam* samo predsjednika i glavnog urednika *Arhiva*. Molim, da se bira najprije glavni urednik. Za tu bih dužnost predložio prof. Težaka. On će kao glavni urednik automatski biti član Upravnog odbora, te nema smisla da ga biramo na dva mjesta. Čuli smo, da će u buduće biti mnogo rada, pa ne bi bilo dobro, da u Upravnom odboru imamo jednoga čovjeka manje.

Balenović: Ima li još koji prijedlog za urednika *Arhiva*?

Lačan: Podupirem prijedlog druga Matijevića, da se prof. Težak s obzirom na njegov uspjeh i djelovanje izabere za glavnog urednika.

(Skupština jednoglasno bira prof. Težaka za glavnog urednika.)

Balenović: Prelazimo na biranje članova Upravnog i Nadzornog odbora. Upravni odbor bira se kao cjelina, te se on poslije konstituiru birajući potpredsjednika, tajnika, blagajnika i 5 odbornika. Ima li tko prijedloge?

Lačan: Predlažem da u Upravni odbor uđu drugovi: Fleš, Ternbah, Filajdić, Grdenić i Matijević.

Iveković: Predlažem još prof. Cerkovnikova.

Matijević: Predlažem dra. Kovača.

Težak: Predlažem kolegu Režeka.

Pinter: Ja ne bi bio za izbor Režeka. On od 1945. nije dolazio na sastanke. Predlažem, da umjesto njega izaberemo kolegu Proštenika.

Cerkovnikov: Ja se zahvaljujem na dužnosti člana upravnog odbora, budući da je kolega Ternbah s istog zavoda, pa nema smisla, da u upravnom odboru budu dva člana iz istog zavoda.

(Umjesto Cerkovnikova na listi ostaje Režek.)

Predloženi kandidati za članove Upravnog odbora: Fleš, Ternbah, Filajdić, Grdenić, Matijević, Kovač, Proštenik i Režek jednoglasno su izabrani.

Balenović: Prelazimo na izbor Nadzornog odbora.

Težak: Predlažem za predsjednika prof. Njegovana, za člana kolegicu Ranogajec, a za zamjenika dra. Mirnika.

(Prijedlog je primljen.)

Balenović: Prelazimo na izbor Časnog suda.

(Na prijedlog učesnika skupštine izabrani su ovi članovi: Pećar, Sabioncello, Delimir Sulc, Mannasse, Jambrešić. I. Filipović, Karlo Weber, Lačan, Ivaković i Muić.)

Balenović: Prelazimo na biranje Redakcionog odbora. Ima li tko prijedlog?

Iveković: Predlažem, da u Redakcioni odbor uđu kolege Cerkovnikov i K. Weber.

Težak: Predložio bih, da u novi Redakcioni odbor uđu svi članovi dosadašnjeg Redakcionog odbora, te da ga još popunimo novim ljudima. Neka dakle u Redakcioni odbor uđu uz kolegu Matijevića, Vouka, Sunka, Alaupovića, Plavšića, Schulza, Balenovića, Fleša, Filipovića i oni, koje je predložio rektor Iveković, to jest Cerkovnikov i K. Keber, pa uz njih i drug Mildner.

(Skupština taj prijedlog prima.)

Balenović: Budući da smo izabrali nove organe, preostaje još samo posljednja točka dnevnoga reda: prijedlozi i pitanja.

Da li je Upravni odbor dobio neka pitanja ili neke prijedloge?

(Nijedan prijedlog ni pitanje nisu stigli do godišnje skupštine.)

Naš je dnevni red prema tome iscrpljen, pa zaključujem ovu godišnju skupštinu.

(Skupština je zaključena u 23.20 sati.)

Stenograf: V. Knivald

Ovjerovitelji zapisnika:

K. Weber, v. r.

I. Filipović, v. r.

Zapisničari:

O. Weber, v. r.

F. Valić, v. r.